

Suvestinė redakcija nuo 2020-01-01 iki 2020-05-06

Istatymas paskelbtas: Žin. 2011, Nr. [62-2936](#), i. k. 1111010ISTA0XI-1375

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS
ĮSTATYMAS**

2011 m. gegužės 12 d. Nr. XI-1375
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis, tikslas ir uždaviniai

1. Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriaus valstybinio valdymo, reglamentavimo, priežiūros ir kontrolės bei veiklos atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje organizavimo teisinius pagrindus, taip pat nustato energetikos tinklų operatorių, energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojų veiklos valstybinį reglamentavimą, priežiūrą ir jų santykius su kontrolę vykdančiomis institucijomis.

2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti darnią atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą, skatinti tolesnį naujų technologijų vystymąsi ir diegimą bei pagamintos energijos vartojimą, ypač atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, aplinkos apsaugos, iškastinių energijos išteklių tausojo, priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir energijos importo mažinimo bei kitus valstybės energetikos politikos tikslus, įvertinus energijos tiekimo saugumo ir patikimumo reikalavimus, taip pat į vartotojų teisių ir teisėtų interesų į atsinaujinančių energijos išteklių prieinamumą, tinkamumą ir pakankamumą apsaugos užtikrinimo principus.

3. Šiuo įstatymu nustatoma bendroji skatinimo vartoti atsinaujinančių išteklių energiją Lietuvos Respublikoje sistema.

4. Pagrindinis šio įstatymo uždavinys – siekti, kad 2025 metais energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių energijos dalis, palyginti su šalies bendroju galutiniu energijos suvartojimu, sudarytų ne mažiau kaip 38 procentus ir kad ši dalis toliau būtų didinama, tam panaudojant naujausias ir veiksmingiausias atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo technologijas ir skatinant energijos vartojimo efektyvumą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

5. Šio įstatymo uždaviniai atskiruose energetikos sektoriuose:

1) 2020 metais atsinaujinančių išteklių energijos dalį, palyginti su transporto sektoriaus galutiniu energijos suvartojimu, visų rūšių transporte padidinti ne mažiau kaip iki 10 procentų. Didžiausia bendra biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų iš javų ir kitų krakmolingų augalų, cukrų ir aliejinių augalų bei augalų, auginamų žemės ūkio paskirties žemėje kaip pagrindinis pasėlis energijos gamybos tikslais, dalis turi būti ne didesnė kaip 7 procentai transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo, o siektina biodegalų, pagamintų iš žaliavų, ir kitų degalų, numatytų šio įstatymo 6 straipsnio 14 punkte nurodytame Lietuvos Respublikos energetikos ministro patvirtintame sąraše, dalis sudarytų ne mažiau kaip 0,5 procento transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo;

2) 2025 metais elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių,

dalį, apskaičiuojamą šio įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, palyginti su šalies bendroju galutiniu elektros energijos suvartojimu, siekti padidinti ne mažiau kaip iki 38 procentų;

3) 2020 metais centralizuotai tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalį šilumos energijos balanse padidinti ne mažiau kaip iki 70 procentų, o namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalį šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse padidinti ne mažiau kaip iki 80 procentų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

6. Europos Sąjungos teisės aktai, įgyvendinami šio įstatymo nuostatomis, nurodyti šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Aeroterminė energija** – šilumos energija, susikaupusi ore.

2. **Atsinaujinančių išteklių energija** – energija iš atsinaujinančių neišskastinių išteklių: vėjo, saulės energija, aeroterminiai, geoterminiai, hidroterminiai ištekliai ir vandenynų energija, hidroenergija, biomasė, biodujos, įskaitant sąvartynų ir nuotekų perdirbimo įrenginių dujas, taip pat kitų atsinaujinančių neišskastinių išteklių, kurių panaudojimas technologiškai yra galimas dabar arba bus galimas ateityje, energija.

3. **Energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginys** – iš atsinaujinančių energijos išteklių elektros ir (ar) šilumos energiją, ir (ar) vėsumos energiją gaminantis įrenginys.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

4. **Atsinaujinančių išteklių energijos kilmės garantija** (toliau – **kilmės garantija**) – elektroninis dokumentas, kurio vienintelė paskirtis – įrodyti galutiniam vartotojui, kad visa arba tam tikra energijos dalis buvo pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių.

5. **Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo bandomasis projektas** (toliau – **bandomasis projektas**) – Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis parengtas atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo projektas, apimantis naujų technologijų pritaikomumo studijas ar bandomuosius įdiegimus, taip pat esamų technologijų veiklos efektyvumo didinimą ar esminį pagerinimą.

6. **Atsinaujinančių išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo priemonė** (toliau – **skatinimo priemonė**) – šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatyta priemonė ar būdas, kuriais energijai gaminti skatinama naudoti atsinaujinančius išteklius.

7. **Bendrasis galutinis energijos suvartojimas** – energijos tikslais pramonei, transportui, namų ūkiams, paslaugų sektoriui (įskaitant viešąsias paslaugas), žemės ūkiui, miškininkystei ir žuvininkystei tiekiamų energijos produktų suvartojimas, įskaitant elektros ir šilumos energijos, kurią elektros ir šilumos energijos gamybai sunaudoja energetikos sektorius, suvartojimą ir elektros bei šilumos energijos nuostolius paskirstymo ir perdavimo proceso metu.

8. **Biodegalai** – iš biomasės pagaminti skystieji arba dujiniai transporto degalai.

9. **Biodujos** – iš biomasės pagamintos dujos.

10. **Biokuras** – iš biomasės pagaminti degieji dujiniai, skystieji ir kietieji produktai, naudojami energijai gaminti.

11. **Biomasė** – biologiškai skaidžios biologinės kilmės žemės ūkio, miškų ūkio ir susijusių pramonės šakų, įskaitant žuvininkystę ir akvakultūrą, žaliavos, atliekos ir liekanos, įskaitant augalines ir gyvūnines medžiagas, taip pat biologiškai skaidžios pramoninės ir komunalinės atliekos.

12. **Biotepalai ir bioalyvos** – iš augalinių ar gyvūninių riebalinių medžiagų pagaminti tepalai ir alyvos.

13. **Centralizuotas šilumos ar vėsumos energijos tiekimas** – šilumos energijos garų, karšto vandens ar ataušintų skysčių pavidalu iš centrinio gamybos šaltinio pristatymas ir pardavimas vartotojams.

13¹. **Didžiausioji elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kaina** (toliau – **didžiausioji kaina**) – šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis apskaičiuojama elektros energijos kaina, kurią kaip didžiausią elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojams nustato Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ir į kurią atsižvelgiama šios energijos gamintojams išmokant viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšas už pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energiją.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

14. **Elektrinė** – elektros energijos gamintojo nuosavybės ar kita teise valdomi vienas ar daugiau tarpusavyje technologiškai susijusių įrenginių ir jų technologinių priklausinių elektros energijai gaminti ar elektros ir šilumos energijai gaminti bendrosios gamybos būdu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

15. **Elektrinės įrengtoji galia** – visų elektrinės generatorių aktyviųjų galių suma.

16. **Elektrinės išankstinės prijungimo prie energetikos tinklų sąlygos** (toliau – **išankstinės prijungimo sąlygos**) – statyti ar įrengti elektrinę planuojančiam asmeniui išduodamos preliminarios prijungimo sąlygos, kuriose nustatomi privalomieji energetikos tinklų tiesimo, pertvarkymo ir (ar) plėtros reikalavimai, prijungiant šio asmens elektrinę prie energetikos tinklų operatoriaus valdomų tinklų ar teikiant kitas teisės aktuose nustatytas paslaugas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

17. **Elektrinės prijungimo prie energetikos tinklų prijungimo sąlygos** (toliau – **prijungimo sąlygos**) – techninės sąlygos, kuriose nustatomi privalomieji energetikos tinklų tiesimo, pertvarkymo ir (ar) plėtros reikalavimai, prijungiant elektrinę prie energetikos tinklų operatoriaus valdomų tinklų ar teikiant kitas teisės aktuose nustatytas paslaugas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

18. **Elektromobilis** – motorinė transporto priemonė, kurioje sumontuota jėgos pavarą, turinti bent vieną ne išorinį elektros energijos keitiklį su elektrine įkraunamąja energijos kaupimo sistema, kurią galima įkrauti iš išorės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-406](#), 2017-06-01, paskelbta TAR 2017-06-09, i. k. 2017-09791

19. **Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių atskaitinė kaina** (toliau – **atskaitinė kaina**) – Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatoma elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kaina, naudojama didžiausiam galimam elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kainos priedui nustatyti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

19¹. **Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kainos priedas** (toliau – **kainos priedas**) – šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis elektros energijos gamintojo iš viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų gaunamos papildomos pajamos už pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių vienetą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

19². **Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo kvotų paskirstymo tvarkaraštis** (toliau – **tvarkaraštis**) – Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamas tvarkaraštis, kuriame nustatomas trejų metų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo kvotų paskirstymo dažnumas, apimtis ir elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kainos priedo mokėjimo laikotarpiu gamintojams planuojamos skirti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos už pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

20. **Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taškas** (toliau – **prijungimo taškas**) – elektros tinkluose tiksliai nurodytas taškas, kuriame elektros tinklų naudotojo įrenginiai prijungiami prie elektros energijos perdavimo sistemos ir (ar) elektros energijos skirstomųjų tinklų. Prijungimo taško vieta nustatoma nuosavybės ribų akte ir, jei nenurodyta kitaip, sutampa su šiame akte nustatyta elektros tinklų operatoriaus ir jų naudotojo elektros tinklų nuosavybės riba. Prijungimo taške esančius elektros tinklų įrenginius nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo elektros tinklų operatorius.

21. **Energetikos tinklai** – visi tarpusavyje sujungti techniniai įrenginiai, naudojami energijai ir (ar) jos ištekliams perduoti ir paskirstyti: elektros energijos perdavimo sistemos ir (ar) elektros energijos skirstomieji tinklai, šilumos ar vėsumos energijos perdavimo tinklai, dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemos.

22. **Energetikos tinklų operatorius** – elektros energijos perdavimo sistemos ir (ar) elektros energijos skirstomųjų tinklų, šilumos ar vėsumos energijos perdavimo tinklų, dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemų operatorius.

23. **Energijos beveik nevartojantis pastatas** – pastatas, kurio energinis naudingumas, nustatytas pagal normatyvinius statybos techninius dokumentus, yra labai didelis. Reikalingos energijos, kurios beveik nesuvartojama arba suvartojama labai mažai, didžiąją dalį turi sudaryti atsinaujinančių išteklių energija, įskaitant vietoje ar netoliese iš atsinaujinančių išteklių pagamintą energiją.

24. **Energijos gamybos įrenginio pajėgumas** – elektros, šilumos ar vėsumos energijos gamybos įrenginio galimybė pasiekti tam tikrą galią įprastomis darbo sąlygomis, neatsižvelgiant į laiko ribojimus ar trumpalaikius nuokrypius.

25. **Energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojas** (toliau – **gamintojas**) – asmuo, eksploatuojantis energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginį ir jame gaminantis elektros, šilumos ir (ar) vėsumos energiją bei turintis (jeigu tai privaloma pagal įstatymus) atitinkamą leidimą, licenciją ar atestatą verstis šia veikla.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

26. **Energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių prijungimo prie energetikos tinklų išlaidos** (toliau – **prijungimo išlaidos**) – pinigų suma, reikalinga energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginiams prijungti prie energetikos tinklų operatoriaus valdomų tinklų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

27. Fiksuotas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifas (toliau – **fiksuotas tarifas**) – šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis elektros energijos gamintojui garantuojamos pajamos už pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių vienetą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

28. Geoterminė energija – šilumos energija, susikaupusi žemiau žemės paviršiaus.

29. Hibridinė transporto priemonė – transporto priemonė, kurioje energija mechaniniam judesiui atlikti tiekama iš dviejų ar daugiau transporto priemonėje esančių sukauptos energijos šaltinių: sunaudojamų degalų ir elektros energijos kaupiklio (baterijos, kondensatoriaus).

30. Hidroenergija – patvenkto ir (arba) tekančio vandens energija, naudojama elektros energijai gaminti.

31. Hidroterminė energija – šilumos energija, susikaupusi paviršiniuose vandenyse.

32. Integruota į pastatą saulės šviesos energijos elektrinė – elektrinė, kurios elektros energiją generuojantys įrenginiai (saulės šviesos energijos moduliai arba speciali danga) įrengiami į pastato sieną ar stogą (ar jų dalį) ir užtikrina pastato apsaugą nuo atmosferos poveikio (lietaus, sniego, vėjo). Tokios elektrinės įrenginius pašalinus iš pastato sienos ar stogo (ar jų dalies) iš esmės būtų pažeista pastato apsauga nuo atmosferos poveikio.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

33. Liekamoji energija – technologinio proceso metu išsiskirianti energija, kuri nepanaudojama tame procese.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

34. Didžiausioji leidžiama prijungti generuojančių šaltinių galia – didžiausia elektrinės galia, kurią perdavimo sistemos ir (ar) skirstomųjų tinklų operatorius gali prijungti prie sistemos ar tinklo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

35. Mineraliniai degalai – iš gamtinių iškastinių žaliavų arba mineralinės kilmės atliekų pagaminti skystieji arba dujiniai transporto degalai.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

36. Nacionaliniai planiniai rodikliai – šiame įstatyme nustatyta tvarka apskaičiuojami nacionaliniai bendrieji ar tarpiniai planiniai rodikliai, rodantys atsinaujinančių išteklių energijos dalį, palyginti su bendroju galutiniu energijos suvartojimu, nustatytu laikotarpiu.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

37. **Nuosavybės ribų aktas** – energetikos tinklų naudotojo ir šių tinklų operatoriaus pasirašomas aktas, kuriame nustatoma nuosavybės riba tarp jų abiejų valdomų tinklų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

38. **Paramos schema** – visuma skatinimo priemonių, kuriomis skatinama naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, tarp jų mažinamos atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo sąnaudos, didinama energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių pardavimo kaina, nustatomi įpareigojimai naudoti atsinaujinančius energijos išteklius ar vartoti iš atsinaujinančių išteklių pagamintą energiją, taip pat kitos priemonės, skatinančios naudoti atsinaujinančius energijos išteklius energijai gaminti ir (ar) iš jų pagamintos energijos vartojimą.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

39. **Perteklinė elektros energija** – elektros energijos vartotojų elektros tinkle įrengtose elektrinėse, kuriose elektros energijai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, pagaminta ir į elektros tinklus patiekta elektros energija, likusi nuo savo reikmėms ir ūkio poreikiams suvartotos elektros energijos.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

40. **Prievolių įvykdymo užtikrinimas** – finansinė garantija ar finansinis laidavimas, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

41. *Neteko galios 2019-05-01.*

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

42. **Saulės šviesos energija** – iš saulės šviesos tiesiogiai gaunama elektros energija.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

43. **Skystieji bioproductai** – iš biomasės pagamintas skystasis kuras elektros energijai, šilumai ir (ar) vėsumai gaminti, išskyrus skystuosius transporto degalus.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

44. **Statistinis energijos perdavimas** – pagal oficialius valstybės statistinius duomenis apskaičiuoto atsinaujinančių išteklių energijos kiekio perdavimas kitai valstybei narei arba gavimas iš kitos valstybės narės.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

45. **Šilumos siurblys** – įrenginys, paverčiantis aeroterminę, geoterminę ar hidroterminę energiją aukštesnės temperatūros šiluma, naudojama pastatams šildyti ir (ar)

karštam vandeniui ruošti.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

46. Užsienio valstybė – valstybė ne Europos Sąjungos valstybė narė ir ne Europos ekonominės erdvės valstybė.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

47. Valstybė narė – Europos Sąjungos valstybė narė ir (ar) Europos ekonominės erdvės valstybė.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

48. Vėjo energija – oro judėjimo energija, naudojama energijai gaminti.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

49. Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos – įstatymų nustatytais atvejais įmonėms priskiriami privalomi įpareigojimai, siekiant įgyvendinti valstybės energetikos, ūkio ir (ar) aplinkos apsaugos politikos strateginius tikslus atsinaujinančios energetikos sektoriuje ir apginti teisėtus visuomenės interesus.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

50. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vandens įstatyme ir Lietuvos Respublikos žemės įstatyme.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-406](#), 2017-06-01, paskelbta TAR 2017-06-09, i. k. 2017-09791

Nr. [XIII-613](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12335

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-169](#), 2013-01-17, Žin., 2013, Nr. 12-560 (2013-02-01)

3 straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtros skatinimas

1. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas skatinamas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas skatinamas taikant nustatytą paramos schemą, kurią sudaro viena ar kelios skatinimo priemonės. Skatinimo priemonėmis yra laikoma:

1) kainos priedas;

2) energijos iš atsinaujinančių išteklių persiuntimas pirmumo teise;

3) elektros energijos gamintojų, kurių eksploatuojama elektrinė yra mažesnė kaip 500 kW, atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą skatinimo laikotarpiu;

4) elektros energijos gamintojų, vykdančių bandomuosius vėjo elektrinių, kurių įrengtoji elektros energijos galia yra ne didesnė kaip 3 MW, projektus arba bandomuosius vėjo elektrinių, kai elektrinę sudaro ne daugiau kaip 3 elektros gamybos įrenginiai, projektus, atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą;

5) parama žemės ūkio produkcijos – biokuro, biodegalų, biotepalų ir bioalyvų gamybos žaliavos – gamybai ir perdirbimui;

6) privalomo atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti ir (ar) privalomo energijos iš atsinaujinančių išteklių vartojimo, taip pat biodegalų naudojimo reikalavimai;

7) parama investicijoms į atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias technologijas;

8) kitos įstatymų nustatytos lengvatos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

2¹. Šio straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose numatytos skatinimo priemonės asmenims taikomos tik tuo atveju, kai jie šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka įgyja ir turi teisę į šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytą skatinimo priemonę.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

3. Dėl elektros energijos gamintojų atleidimo nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą po skatinimo laikotarpio sprendžia Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) visiems gamintojams bendrai tam naudodama turimą infrastruktūrą ir įrenginius.

4. Skatinimo priemonių taikymo tvarką ir sąlygas, kiek jų nereglamentuoja šis ir (ar) kiti įstatymai, vadovaudamasi šio įstatymo reikalavimais, nustato Vyriausybė.

5. Aplinkai nekenksmingų technologijų plėtrai, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius energijos gamybai, Vyriausybė nutarimu gali suteikti bandomojo projekto statusą.

ANTRASIS SKIRSNIS VEIKLOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS SEKTORIJE VALDYMAS

4 straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriaus valdymo srities institucijos

Atsinaujinančių išteklių energetikos sektorių šio įstatymo nustatyta tvarka reguliuoja ir kontroliuoja, kaip vykdomas šis įstatymas ir jo įgyvendinamieji teisės aktai:

- 1) Vyriausybė ar jos įgaliota institucija;
- 2) Energetikos ministerija;
- 3) Aplinkos ministerija;
- 4) Susisiekimo ministerija;
- 5) Švietimo ir mokslo ministerija;
- 6) Ūkio ministerija;
- 7) Žemės ūkio ministerija;
- 8) Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija;
- 9) Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

10) savivaldybės.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

5 straipsnis. Vyriausybės kompetencija

1. Vyriausybė:

1) užtikrina, kad būtų pasiekti šio įstatymo 1 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyti uždaviniai;

2) neteko galios nuo 2019-06-01;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

3) neteko galios nuo 2017-11-01;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

4) neteko galios nuo 2017-11-01;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

5) nustato biodegalų ir skystųjų bioproduktų atitikties tvarumo kriterijams kontrolės tvarką, taip pat biodegalų ir skystųjų bioproduktų, atitinkančių tvarumo kriterijus, sertifikavimo tvarką;

6) nustato ir tvirtina tvarkaraštį;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

7) nustato susitarimų dėl statistinio energijos perdavimo tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių sudarymo tvarką, taip pat bendrųjų projektų tarp Lietuvos Respublikos, kitų valstybių narių ir užsienio valstybių vykdymo tvarką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

8) tvirtina Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje naudojimo atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai konkursų organizavimo ir leidimų naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalis atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai išdavimo tvarkos aprašą (toliau – Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos aprašas);

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-613](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12335

9) nustato Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalis, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir šių elektrinių įrengtąsias galias;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-613](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12335

10) atlieka kitas šio įstatymo nustatytas funkcijas.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-613](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12335

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija:

1) *neteko galios nuo 2017-11-01;*

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

2) *neteko galios nuo 2017-11-01;*

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

3) nustato savivaldybėms minimalius privalomus pasiekti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo planinius rodiklius ir derina savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų projektus;

4) nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarką;

5) rengia Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos aprašo projektą, atsižvelgdama į šiame įstatyme nustatytus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių skatinimo bendruosius reikalavimus ir vadovaudamasi objektyviais ir nediskriminaciniais principais;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-613](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12335

6) nustato kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo tvarką;

7) tvirtina Nacionalinį energijai gaminti tinkamų pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies panaudojimo specialųjį planą;

8) nustato naudojimosi gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo sistemomis, perduodant ir skirstant dujas iš atsinaujinančių energijos išteklių, tvarką;

9) nustato leidžiamą arba privalomą biodegalų dalį mišinyje su degalais, pagamintais iš mineralinių degalų;

10) nustato konfiskuotų alkoholio produktų panaudojimo biodegalų gamybai tvarką;

11) nustato privalomus aplinkos apsaugos kriterijus valstybės institucijų, įstaigų ir įmonių perkamoms transporto priemonėms;

12) rengia priemones, didinančias visų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą pastatuose ir energijos vartojimo efektyvumą, susijusias su energijos bendrąja gamyba ir (ar) energijos beveik nevartojančiais pastatais, taip pat koordinuoja ir prižiūri, kaip šios priemonės įgyvendinamos;

13) nustato atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo pastatuose reikalavimus ir šių reikalavimų įgyvendinimo tvarką;

14) tvirtina šio įstatymo 45 straipsnio 1 dalyje nurodytų darbuotojų pareigybių ir profesijų sąrašą, nustato šių darbuotojų kvalifikacinius reikalavimus, tvirtina atsinaujinančių išteklių energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų, kurie privalo būti atestuojami, sąrašą ir nustato jų atestavimo tvarką;

15) nustato atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų atestavimo tvarką;

16) nustato informacijos apie biokuro naudojimą rinkimo ir teikimo Europos Komisijai tvarką;

17) tvirtina Lietuvos Respublikos teritorinės jūros, Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje tyrimų ir kitų veiksmų, reikalingų Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos

Baltijos jūroje dalims, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir šių elektrinių įrengtosioms galioms nustatyti, atlikimo ir jų rezultatų skelbimo tvarkos aprašą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-613](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12335

18) atlieka kitas šio įstatymo nustatytas funkcijas.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-613](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12335

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-494](#), 2013-07-02, *Žin.*, 2013, Nr. 78-3939 (2013-07-20)

6 straipsnis. Energetikos ministerijos kompetencija

Energetikos ministerija:

1) teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis pagal kompetenciją koordinuoja degių dujinių produktų (biodujų), miško ir medienos atliekų, šiaudų, kitų rūšių biologinės kilmės kuro (žemės ūkio atliekų ir augalų, naudojamų energijai gaminti) gamybos ir naudojimo, taip pat aeroterminės, geoterminės, hidroterminės energijos, hidroenergijos, saulės šilumos energijos ir saulės šviesos energijos, vėjo energijos naudojimo energijai gaminti plėtros ir skatinimo priemonių įgyvendinimą, atlieka jų įgyvendinimo stebėseną ir užtikrina valstybinę priežiūrą ir kontrolę;

2) *neteko galios nuo 2017-11-01;*

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

3) tvirtina Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

4) *Neteko galios nuo 2015-07-01*

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XII-1666](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07658

5) *neteko galios nuo 2017-11-01;*

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

6) rengia ir tvirtina technines taisykles, nustatančias būtiniausius techninės konstrukcijos ir eksploataavimo reikalavimus, taikomus elektros iš atsinaujinančių energijos išteklių šaltinius jungiant į elektros tinklus;

7) rengia ir tvirtina technines taisykles, nustatančias būtiniausius techninės konstrukcijos ir eksploataavimo reikalavimus, taikomus dujų iš atsinaujinančių energijos išteklių šaltinius jungiant į gamtinių dujų tinklus;

8) nustato nacionalinių planinių rodiklių skaičiavimo tvarką;

9) tvirtina Biokuro, biodegalų, biodujų, biotepalų ir bioalyvų prekybos taisykles;

10) kartu su Aplinkos ministerija ir Susisiekimo ministerija nustato biodegalų privalomuosius kokybės rodiklius;

11) organizuoja keitimąsi patirtimi atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo srityje tarp valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų, privačių subjektų ir viešai skelbia gerosios praktikos pavyzdžius;

12) *Neteko galios nuo 2015-07-01*

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XII-1666](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07658

13) kartu su Aplinkos ministerija nustato reikalavimus integruotoms į pastatą saulės šviesos energijos elektrinėms įrengti ir šių elektrinių integravimo įvertinimo tvarką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

14) tvirtina atsinaujinančių energijos išteklių dalies, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, apskaičiavimo metodiką, kurioje, vadovaujantis Direktyva (ES) 2015/1513, nurodomas žaliavų ir kitų degalų, kurių dalis, siekiant šio įstatymo 1 straipsnio 5 dalies 1 punkte nurodyto 0,5 procento rodiklio, turi būti laikoma du kartus didesne už jų energetinę vertę, sąrašas. Atsinaujinančių energijos išteklių dalies, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, apskaičiavimo metodika ir žaliavų ir kitų degalų, kurių dalis siekiant šio įstatymo 1 straipsnio 5 dalies 1 punkte nurodyto 0,5 procento rodiklio, turi būti laikoma du kartus didesne už jų energetinę vertę, sąrašas turi būti suderinti su Aplinkos ministerija ir Žemės ūkio ministerija;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-406](#), 2017-06-01, paskelbta TAR 2017-06-09, i. k. 2017-09791

15) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas ar Vyriausybės pavestas funkcijas.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

Nr. [XIII-406](#), 2017-06-01, paskelbta TAR 2017-06-09, i. k. 2017-09791

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-2025](#), 2012-05-22, *Žin.*, 2012, Nr. 63-3166 (2012-06-05)

7 straipsnis. Aplinkos ministerijos kompetencija

Aplinkos ministerija:

- 1) nustato biokurą ar biodegalus naudojančių įrenginių taršos normatyvus;
- 2) rengia ir tvirtina metano, išmetamo į atmosferą, kiekio įvertinimo metodiką;
- 3) nustato biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimo aplinkosaugos sąlygas;
- 4) nustato gaminant ir naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir lyginamąjį iškastinį kurą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio apskaičiavimo taisykles;
- 5) vertina miškų ūkio ir komunalinių atliekų, iš kurių gali būti gaminamas biokuras, biologiškai skaidžios dalies panaudojimo potencialą;
- 6) teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis pagal kompetenciją kartu su Energetikos ministerija koordinuoja darnios hidroenergijos naudojimo energijai gaminti skatinimo priemonių įgyvendinimą, atlieka jų įgyvendinimo stebėseną ir užtikrina valstybinę priežiūrą ir kontrolę;
- 7) rengia ir tvirtina pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodiką;
- 8) kartu su Energetikos ministerija rengia ir viešai skelbia rekomendacijas projektuotojams, architektams ir kitiems specialistams dėl atsinaujinančių energijos išteklių technologijų, didelio energinio efektyvumo technologijų ir centralizuoto šilumos ir (ar) vėsumos energijos tiekimo sistemų integravimo, planuojant, projektuojant, statant ir atnaujinant (modernizuojant) visuomeninės, pramoninės ar gyvenamosios paskirties teritorijas;
- 9) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas ar Vyriausybės pavestas funkcijas.

8 straipsnis. Susisiekimo ministerijos kompetencija

Susisiekimo ministerija:

1) teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis pagal kompetenciją koordinuoja biodegalų naudojimo transporto sektoriuje plėtros ir skatinimo priemonių, taip pat atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių transporto priemonių, elektromobilių ir hibridinių transporto priemonių naudojimo iniciatyvų įgyvendinimą, atlieka jų įgyvendinimo stebėseną ir užtikrina valstybinę priežiūrą ir kontrolę;

2) *neteko galios nuo 2019-06-01;*

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

3) rengia ir tvirtina transporto priemonių eksploatavimo laikotarpio poveikio energetikai ir aplinkai apskaičiavimo metodiką;

4) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas ar Vyriausybės pavestas funkcijas.

9 straipsnis. Ūkio ministerijos kompetencija

Ūkio ministerija:

1) vertina gamybos ir kitoje ūkinėje veikloje susidarančių atliekų ir produktų potencialą, išskyrus žemės ūkio ir su žemės ūkio produktų perdirbimu susijusių pramonės šakų ir atliekų, iš kurių gaminamas biokuras, potencialą;

2) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas ar Vyriausybės pavestas funkcijas.

10 straipsnis. Žemės ūkio ministerijos kompetencija

Žemės ūkio ministerija:

1) teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis pagal kompetenciją koordinuoja degiųjų skystųjų ir dujinių produktų, gautų iš biomasės, gamybos plėtros ir skatinimo priemonių įgyvendinimą, atlieka jų įgyvendinimo stebėseną ir užtikrina valstybinę priežiūrą ir kontrolę;

2) teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis pagal kompetenciją koordinuoja augalams, iš kurių gaminamas biokuras, biodegalai, biotepalai ir bioalyvos, auginti skirtų paramos priemonių įgyvendinimą, atlieka jų įgyvendinimo stebėseną ir užtikrina valstybinę priežiūrą ir kontrolę;

3) *neteko galios nuo 2019-06-01;*

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

4) vertina žemės ūkio ir su žemės ūkio produktų perdirbimu susijusių pramonės šakų produktų ir atliekų, iš kurių gaminamas biokuras, potencialą;

5) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas ar Vyriausybės pavestas funkcijas.

11 straipsnis. Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos kompetencija

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija:

1) tvirtina didžiausiosios kainos ir atskaitinės kainos nustatymo metodiką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

2) tvirtina didžiausiąją kainą ir atskaitinę kainą, kontroliuoja, kaip jos taikomos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

3) nustato elektros energijos, suvartojamos šilumos siurblių (turinčių į kompresorių patenkančios elektros energijos apskaitą) darbui, lengvatinius tarifus;

4) tvirtina energetikos tinklų optimizavimo, plėtros ir rekonstravimo sąnaudas bei papildomas energetikos tinklų operatoriaus sąnaudas, susijusias su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra;

5) derina šio įstatymo 14 straipsnio 7 dalyje nurodytą Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą;

6) nagrinėja šio įstatymo 64 straipsnio 1 dalyje nurodytus skundus;

7) *Neteko galios nuo 2016-03-01*

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

8) tvirtina ketinimų protokolo pavyzdinę formą;

9) nustato šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarką ir sąlygas;

10) nustato dujų iš atsinaujinančių energijos išteklių supirkimo į gamtinių dujų sistemą kainą;

11) prižiūri ir kontroliuoja, kaip biudujų gamintojams suteikiama teisė prijungti savo įrenginius prie gamtinių dujų sistemos, kaip taikomos prijungimo įmokos ir biudujų supirkimo skaidrumą;

12) rengia ir tvirtina skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatus;

13) skelbia ir organizuoja skatinimo kvotų paskirstymo aukcionus (toliau – aukcionas);

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

14) atlieka kitas šio įstatymo nustatytas funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-169](#), 2013-01-17, *Žin.*, 2013, Nr. 12-560 (2013-02-01)

11¹ straipsnis. Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos kompetencija

Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos nustato įrengtos saulės šviesos energijos elektrinės technologinį tipą, atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas funkcijas atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

12 straipsnis. Savivaldybių kompetencija

Savivaldybės:

1) rengia ir, suderinusios su Vyriausybe ar jos įgaliota institucija, tvirtina ir įgyvendina atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus;

2) organizuodamos aprūpinimą šilumos energija savivaldybės teritorijoje, siekia, kad šilumos energijos gamybai būtų naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai;

3) siekia, kad viešajame transporte būtų naudojamos transporto priemonės, naudojančios atsinaujinančių išteklių energiją, elektromobiliai ir hibridinės transporto priemonės;

4) kuria infrastruktūrą, reikalingą atsinaujinančių išteklių energiją ir elektros energiją naudojančių transporto priemonių naudojimo plėtrai;

5) rengia ir įgyvendina visuomenės informavimo ir sąmoningumo ugdymo priemonės, teikia konsultacijas ir rengia mokymo programas apie atsinaujinančių energijos išteklių plėtojimo ir naudojimo praktines galimybes ir naudą;

6) atlieka kitas šio įstatymo nustatytas funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-494](#), 2013-07-02, *Žin.*, 2013, Nr. 78-3939 (2013-07-20)

TREČIASIS SKIRSNIS
ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBOS IŠ ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS
IŠTEKLIŲ SKATINIMAS, PLANAVIMAS, PLĖTRA.
ELEKTRINIŲ PRIJUNGIMAS PRIE ELEKTROS TINKLŲ

13 straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti plėtra

1. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti plėtra yra vienas iš strateginių valstybės energetikos politikos tikslų.

2. Siekiant šio įstatymo 1 straipsnio 5 dalies 2 punkte nurodyto uždavinio, iki 2025 metų pagamintas metinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekis, apskaičiuojamas šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, turi sudaryti ne mažiau kaip 5 TWh, nepaisant elektros energijos gamybai naudojamos ar planuojamos naudoti atsinaujinančių energijos išteklių rūšies.

3. Šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka apskaičiavus, kad gamintojų pagamintas metinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekis sudaro 5 TWh ir daugiau, asmenys turi teisę statyti ar įrengti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines, kuriose pagamintai elektros energijai netaikomos šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytos skatinimo priemonės.

4. Kai elektrinių metinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos kiekis, apskaičiuojamas šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, pasiekia šio straipsnio 3 dalyje nurodytą gamybos kiekį, pradėtas aukcionas užbaigiamas vadovaujantis šiuo įstatymu ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais, o naujas aukcionas tvarkaraštyje nurodytais terminais neorganizuojamas.

5. Vertinant, kiek elektros energijos pagaminta ir planuojama pagaminti siekiant šio straipsnio 3 dalyje nurodyto kiekio, elektrinių elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos kiekis apskaičiuojamas įvertinant asmenų, kuriems taikomos ir kuriems netaikomos šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytos skatinimo priemonės, ir elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminančių vartotojų (toliau – gaminantis vartotojas):

1) elektrinėse, ilgiau kaip metus gaminančiose elektros energiją, praėjusiais kalendoriniais metais pagamintą elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekį;

2) turinčių leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus arba prijungimo sąlygas, kai leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas, elektrinėse planuojamą pagaminti metinį elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekį;

3) elektrinėse, trumpiau kaip metus gaminančiose elektros energiją, planuojamą pagaminti metinį elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekį.

6. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos, vadovaudamasi Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, vieną kartą per metus iki einamųjų metų kovo 1 dienos apskaičiuoja pagamintą ir planuojamą pagaminti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekį ir informaciją apie tai skelbia savo interneto svetainėje.

7. Gaminančių vartotojų atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių įrengtoji suminė galia apskaičiuojama kaip šių elektrinių įrengtųjų galių, nurodytų galiojančiuose leidimuose plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimuose gaminti elektros energiją, rangovų deklaracijose, kurios pateikiamos elektros tinklų operatoriui, ir prijungimo sąlygose, išduotose elektros energiją gaminantiems vartotojams ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais ir numatantiems statyti ar įrengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurioms Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 14 dalyje nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas, suma. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos

ministerijos skelbia ir nuolat atnauja informaciją apie gaminančių vartotojų elektrinių įrengtąją suminę galią savo interneto svetainėje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-169](#), 2013-01-17, *Žin.*, 2013, Nr. 12-560 (2013-02-01)

Nr. [XII-494](#), 2013-07-02, *Žin.*, 2013, Nr. 78-3939 (2013-07-20)

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2200](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09723

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

14 straipsnis. Elektrinių prijungimas prie elektros tinklų

1. Elektros tinklų operatorius privalo ne vėliau kaip per 22 mėnesius arba per laikotarpį, per kurį statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo įsipareigoja pastatyti elektrinę, jeigu tas laikotarpis yra ilgesnis kaip 22 mėnesiai, pirmumo teise prijungti šio asmens elektrinę prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų prijungimo taške, kuris atitinka reikiamą įtampos lygį ir yra arčiausiai statomos elektrinės, jeigu kiti elektros tinklai technologiniu ir ekonominiu požiūriu nėra tinkamesni elektrinės prijungimo taškui. Nurodyta statomos elektrinės prijungimo prie elektros tinklų pirmumo teisė užtikrinama kitų asmenų elektros įrenginių, naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, prijungimo prie elektros tinklų atžvilgiu. Prijungimo prie elektros tinklų laikotarpis skaičiuojamas nuo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties tarp statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens ir elektros tinklų operatoriaus pasirašymo dienos. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų momentu laikomas elektrinės prijungimas technologiniams bandymams elektros tinkluose atlikti (paleidimo derinimo darbams). Elektros tinklų operatorius, vadovaudamasis teisės aktų nustatytais reikalavimais, parengia ir viešai skelbia tipines elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sąlygas, kurios nediskriminavimo pagrindais vienodai taikomos visiems statyti ir įrengti elektrinę planuojantiems asmenims, įvertinęs specialiuosius reikalavimus atskiroms šių asmenų grupėms.

2. Elektros tinklų operatorius privalo prijungti statomą elektrinę prie elektros tinklų ir tuo atveju, kai toks prijungimas galimas tik techniškai atnaujinus elektros tinklus, juos optimizavus, išplėtus elektros tinklus, padidinus elektros tinklų pajėgumą ar kitaip juos rekonstravus. Šiuo atveju elektrinė turi būti prijungiama prie elektros tinklų per šalių sutartą protingą terminą, įvertinus elektros tinklų atnaujinimo ar plėtros poreikį, kiek tai pagrįstai reikalinga elektrinei prijungti.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminai gali būti pratęsti tais atvejais, kai elektros tinklų operatorius nustatytais terminais negali prijungti elektrinės technologiniams bandymams elektros tinkluose atlikti tuo atveju, kai vėluoja darbai elektrinę statančio ar įrengiančio asmens elektros tinklų dalyje ar dėl kitų nuo elektros tinklų operatoriaus nepriklausančių priežasčių. Kiekvienu konkrečiu atveju elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminas negali būti pratęstas ilgesniam negu 6 mėnesių laikotarpiui. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminas pratęsiamas elektros tinklų operatoriaus ir elektrinę statančio ar įrengiančio asmens susitarimu elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje nustatyta tvarka.

4. Elektrinės prijungimo tašką parenka ir prijungimo sąlygose nustato elektros tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų jungiama elektrinė, pagal statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens pateiktą prašymą ir įvertinęs technologinius ir ekonominius prijungimo taško parinkimo kriterijus pagal šio straipsnio 7 dalyje nurodytą Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą.

5. Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo turi teisę pasirinkti kitą technologiniu ir ekonominiu požiūriu tinkamą elektrinės prijungimo tašką, atsižvelgdamas

į elektros tinklų operatoriaus nurodytą elektros tinklų pajėgumo lygį ir elektrinės įrengtąją galią. Pasirinkto prijungimo taško atitiktį nustatytiems technologiniams ir ekonominiams kriterijams kiekvienu konkrečiu atveju įvertina elektros tinklų operatorius.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

6. Elektros tinklų operatorius turi teisę savo nuožiūra paskirti ir kitą elektrinės prijungimo tašką, nepaisydamas statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens pasirinkto prijungimo taško, kaip nurodyta šio straipsnio 5 dalyje. Dėl šio paskyrimo atsirandančios papildomos sąnaudos padengiamos šio įstatymo 21 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

6¹. Elektros tinklų galia ir pralaidumai, reikalingi aukciono laimėtojų elektrinių prijungimui prie elektros tinklų, kai vieno aukciono laimėtojo elektrinės prijungimas prie elektros tinklų riboja kito (kitų) aukciono laimėtojo (laimėtojų) elektrinės prijungimą, elektros tinklų operatoriaus paskirstomi proporcingai jų pateikto elektros energijos gamybos kiekio pasiūlymams.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

7. Elektros tinklų operatorius Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais sąlygomis parengia ir, suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, viešai paskelbia Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarka grindžiama objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais principais, kuriais vadovaujantis atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su elektrinių prijungimu prie elektros tinklų.

8. Elektros tinklų operatorius ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens prašymo išduoti išankstinės prijungimo sąlygas pateikimo dienos privalo šiam asmeniui pateikti visą informaciją apie veiksmus, kuriuos šis asmuo turi atlikti dėl jo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų, bei planuojamus elektros tinklų išplėtimo darbų terminus ir, esant būtinybei, prieš elektrinės prijungimą atlikti šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytus veiksmus. Visais atvejais elektros tinklų operatorius ir statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo keičiasi visa elektrinei prijungti prie elektros tinklų reikalinga technine ir kita informacija. Išankstinės prijungimo sąlygos turi atitikti Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą, nurodytą šio straipsnio 7 dalyje. Išankstinėse prijungimo sąlygose negali būti kitų reikalavimų negu tie, kurie būtini užtikrinti patikimą, saugų ir tinkamos kokybės elektros energijos įrenginio ir elektros energetikos sistemos darbą. Išankstinės prijungimo sąlygos skelbiamos viešai elektros tinklų operatoriaus interneto svetainėje.

9. Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo turi teisę dėl šio straipsnio 8 dalyje nurodytų elektros tinklų operatoriaus išduotų išankstinių prijungimo sąlygų Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai pateikti skundą šio įstatymo 64 straipsnyje nustatyta tvarka. Jeigu Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija pagal Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos pateiktas išvadas nustato, kad išankstinės prijungimo sąlygos neatitinka šio straipsnio 7 dalyje nurodyto Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašo, elektros tinklų operatorius privalo per ne ilgesnį negu 30 kalendorinių dienų laikotarpį pateikti naujas išankstinės prijungimo sąlygas.

10. Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo, gavęs išankstinės prijungimo sąlygas, parengia ir teikia elektros tinklų operatoriumi prašymą pasirašyti ketinimų protokolą, kaip tai nurodyta Elektros energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje, ir

pateikia Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

11. Neteko galios nuo 2019-05-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

12. Neteko galios nuo 2019-05-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

13. Neteko galios nuo 2019-05-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

14. Neteko galios nuo 2019-05-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

15. Elektros tinklų operatorius, kai asmuo, nurodytas šio straipsnio 10 dalyje, pasirašo ketinimų protokolą ir jame nustatyta tvarka pateikia savo prievolių įvykdymo užtikrinimą, leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir suderintą techninį projektą, jeigu toks yra privalomas, pasirašo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį.

16. Elektros tinklų operatorius kas ketvirtį teikia Valstybinei energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos ir Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai informaciją apie vykdomų elektrinių statybos projektų eigą ir ketinimų protokolų sąlygų vykdymą.

17. Elektros tinklų operatorius kas mėnesį teikia Valstybinei energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos informaciją apie prijungimo sąlygas, išduotas gaminantiems vartotojams ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais ir numatantiems statyti ar įrengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurioms Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 14 dalyje nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2200](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09723

18. Elektrinių, kuriose naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, prijungimo prie elektros tinklų tvarką ir sąlygas, kiek nenustatyta šiame įstatyme, reglamentuoja šio įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-169](#), 2013-01-17, Žin., 2013, Nr. 12-560 (2013-02-01)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

15 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-05-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

16 straipsnis. Leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimų gaminti elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių išdavimas

1. Esami elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumai gali būti plėtojami ar nauji elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumai naujoje vietoje įrengiami Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka gavus leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių, išskyrus atvejus, numatytus Elektros energetikos įstatyme, kai toks leidimas nereikalingas.

2. Leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimus gaminti elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių išduoda Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos. Šių leidimų išdavimo tvarką ir sąlygas, jų galiojimo terminus ir galiojimo terminų pratęsimo tvarką bei sąlygas nustato Elektros energetikos įstatymas.

3. Leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš saulės šviesos energijos Kuršių nerijoje išduodami konkurso būdu pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą tvarką, atsižvelgiant į šiame įstatyme nustatytus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių skatinimo bendruosius reikalavimus ir vadovaujantis objektyviais ir nediskriminaciniais principais bei galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendimais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-613](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12335

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-2096](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 76-3939 (2012-06-30)

Nr. [XII-169](#), 2013-01-17, Žin., 2013, Nr. 12-560 (2013-02-01)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1666](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07658

17 straipsnis. Elektros energijos priėmimas ir persiuntimas elektros tinklais

1. Elektros tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų jungiama elektrinė, turi visą elektros energijos gamintojo, kuris atitinka šio įstatymo 3 straipsnio 2¹ dalies nuostatas, pasiūlytos elektros energijos kiekį, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, pirmumo teise iš gamintojo priimti, perduoti ir (ar) paskirstyti skaidriais ir nediskriminaciniais tarifais. Ši elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisė gamintojui užtikrinama visų kitų elektros energijos gamintojų pagamintos elektros energijos atžvilgiu, kaip tai numatyta Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2 dalyje ir 39 straipsnio 2 dalyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

2. Jeigu elektros energiją priimančias elektros tinklų operatorius pats nėra perdavimo sistemos operatorius, įpareigojimas pirmumo teise priimti ir persiųsti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą elektros energiją perdavimo tinklais taikomas ir perdavimo sistemos operatoriui.

3. Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, persiuntimas elektros tinklais teisės aktų nustatyta tvarka gali būti ribojamas ar laikinai sustabdomas esant energetikos sistemos avarinei situacijai ar dėl kitų techninių priežasčių, kai nediskriminaciniais pagrindais ribojamas elektros tinklų pralaidumas. Dėl tokio ribojimo gamintojo patiriami nuostoliai nekompensuojami, išskyrus atvejus, kai atitinkamus ribojimus lemiančios aplinkybės atsiranda dėl elektros tinklų operatoriaus kaltės ar teisė į nuostolių atlyginimą atsiranda kitais įstatymų nustatytais pagrindais.

4. Jeigu šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais elektros tinklų operatorius imasi priemonių, kuriomis iš esmės ribojamas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas, siekiant užtikrinti valstybės elektros energetikos sistemos darbo saugumą ir elektros energijos tiekimo patikimumą, elektros tinklų operatorius nedelsdamas informuoja kompetentingą instituciją apie atitinkamas priemones, jų mastą bei taikymo priežastis ir nurodo, kokių ištaisomųjų priemonių ketinama imtis, kad būtų užkirstas kelias netinkamiems ribojimams.

18 straipsnis. Elektros tinklų pajėgumo padidinimas

1. Kai elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo ir elektros tinklų operatorius sudaro elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį, elektros tinklų operatorius nedelsdamas, atsižvelgdamas į esamą elektros tinklų techninę būklę, imasi visų pagrįstai reikalingų priemonių elektros tinklų operatoriaus valdomiems tinklams, įskaitant tinklams eksploatuoti reikalingus elektros įrenginius ir objektus, optimizuoti, išplėsti ir (ar) rekonstruoti ir didinti elektros tinklų pajėgumą tam, kad būtų galima užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, priėmimą, perdavimą ir paskirstymą.

2. Jeigu yra duomenų, pagrindžiančių prielaidą, kad elektros tinklų operatorius nevykdo savo įsipareigojimų pagal šio skirsnio nuostatas, elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo turi teisę reikalauti, kad elektros tinklų operatorius pateiktų informaciją apie tai, dėl kokių priežasčių ir kokių mastu elektros tinklų operatorius nevykdė savo įsipareigojimo optimizuoti ir plėsti savo elektros tinklų sistemą bei didinti elektros tinklų pajėgumą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

19 straipsnis. Elektrinių prijungimo reguliavimas

1. Elektrinės prijungimo darbus elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų dalyje, įskaitant elektros energijos apskaitos prietaisų įrengimą, atlieka elektros tinklų operatorius arba jo pavedimu kitas asmuo, pasirinktas įstatymų nustatyta tvarka.

2. Prie elektros tinklų prijungiami elektros įrenginiai, atliekami prijungimo darbai ir elektros tinklų saugumui užtikrinti būtini įrenginiai turi atitikti techninių norminių dokumentų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

3. Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo, elektros tinklų operatoriui pareikalavus, privalo aprūpinti vėjo elektrines, kurių įrengtoji galia viršija 350 kW, ir hidroelektrines, kurių įrengtoji galia viršija 5 MW, techninėmis ir eksploatacinėmis priemonėmis, leidžiančiomis sumažinti generuojamą galią ar padidinti elektros energijos generavimą į elektros tinklus, bet kuriuo metu naudojant nuotolines priemones, kurios būtų prieinamos elektros tinklų operatoriui. Šios priemonės yra laikomos neatsiejama elektrinės technologijos dalimi. Elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo jų įsigyja ir jas įrengia laikydamasis techniniuose norminiuose dokumentuose nustatytų ir (ar) elektros tinklų operatoriaus nurodytų reikalavimų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

4. Nepažeisdamas šio įstatymo 17 straipsnyje nustatytos pareigos, elektros tinklų operatorius turi teisę reguliuoti prie jo elektros tinklų prijungiamos vėjo elektrinės, kurios įrengtoji galia viršija 350 kW, ir hidroelektrinės, kurios įrengtoji galia viršija 5 MW, pagaminamos ir į elektros tinklus patiekiamos elektros energijos kiekį ar atidėti tokios elektrinės prijungimą:

- 1) jeigu nesiimant tokių veiksmų būtų perkraunami elektros tinklai, į kuriuos priimama elektrinės pagaminta elektros energija;
 - 2) nenugalimos jėgos atvejais;
 - 3) tais atvejais, kai siekiama išvengti avarinės situacijos elektros tinkluose ar energetikos sistemoje arba likviduoti elektros tinkluose ar energetikos sistemoje susidariusią avarinę situaciją;
 - 4) kitais įstatymų nustatytais atvejais.
5. Jeigu nustatoma, kad elektros tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų norima prijungti elektrinę, netinkamai eksploatavo, prižiūrėjo, valdė ir plėtojo elektros tinklus (tai yra esant elektros tinklų operatoriaus kaltei) ir dėl to kyla būtinybė taikyti šio straipsnio 4 dalyje nustatytą elektrinės prijungimo reguliavimą, elektros tinklų operatorius atlygina gamintojų, kurie dėl tokio reguliavimo negalėjo gaminti ir (ar) patiekti į elektros tinklus elektros energijos, patirtus tiesioginius nuostolius ir negautas pajamas įstatymų nustatyta tvarka.

20 straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimas

1. Elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir šios elektros energijos, kurią gamina elektros energijos gamintojai, kurių eksploatuojama elektrinė yra mažesnė kaip 500 kW, balansavimas, vykdomi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, yra viešuosius interesus atitinkančios paslaugos.

2. Elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių išteklių skatinama Vyriausybės nustatyta tvarka gamintojui sumokant:

1) aukcione laimėtą kainos priedą, kai kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos ir aukcione laimėto kainos priedo suma yra mažesnė už Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytą didžiausiąją kainą arba jai lygi;

2) aukcione laimėto kainos priedo dalį, kuri apskaičiuojama kaip Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytos didžiausiosios kainos ir kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos skirtumas, kuris negali būti didesnis negu aukcione laimėtas kainos priedas, kai kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos ir aukcione laimėto kainos priedo suma yra didesnė už Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytą didžiausiąją kainą.

3. Vyriausybės nustatyta tvarka gamintojui aukcione laimėtas kainos priedas nemokamas už laikotarpį, kurį kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina yra didesnė už didžiausiąją kainą ar jai lygi, ir (ar) už laikotarpį, kurį kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina 6 valandas ar daugiau yra mažesnė už nulį arba jam lygi. Gamintojui kainos priedas taip pat nemokamas nuo to mėnesio, kurį faktiškai pagamintas ir į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis pasiekia gamintojui aukcione paskirtą metinį elektros energijos gamybos kiekį.

4. Teisė į kainos priedą įgyjama ir elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos kiekis asmenims, išskyrus asmenis, savarankiškai arba per kitus asmenis siekiančius tapti gaminančiais vartotojais, asmenis, kurių elektrinės dalis nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdoma gaminančių vartotojų, ir asmenis, planuojančius vykdyti bandomuosius projektus, siekiant šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nurodyto elektros energijos gamybos kiekio, paskirstomas aukciono būdu. Aukcionuose turi teisę dalyvauti Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės narės (kitų valstybių narių), jeigu yra sudarytas šio įstatymo 63¹ straipsnyje nurodytas susitarimas, fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys ir (ar) kitos organizacijos ar jų padaliniai. Aukcionai organizuojami tvarkaraštyje

nustatytais terminais, ne vėliau kaip per 180 kalendorinių dienų nuo informacijos apie planuojamą organizuoti aukcioną paskelbimo Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos interneto svetainėje dienos. Aukcionuose turi teisę dalyvauti visi asmenys, atitinkantys šias sąlygas:

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2200](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09723

1) neturintys leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumų, prijungimo sąlygų, kuriomis rezervuojama elektros tinklų galia ir pralaidumai, reikalingi statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens elektrinės prijungimui, su elektros tinklų operatoriumi suderinto techninio projekto ir elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugų sutarties;

2) Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai pateikę patvirtinimą, kad priiama balansavimo atsakomybę, išskyrus asmenis, kurie statys ar įrengs elektrines, kurių įrengtoji galia mažesnė kaip 500 kW;

3) pasirašę Elektros energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytą ketinimų protokolą ir pateikę Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą asmens prievolių įvykdymo užtikrinimą;

4) Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai pateikę patvirtinimą, kad statys naujas elektrines ar įrengs anksčiau neeksploatuotas elektrines, kurių statybai ar įrengimui bus naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga;

5) Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai sumokėję aukciono dalyvio mokestį, nurodytą šio straipsnio 7 dalyje;

6) nėra iškelta bankroto byla arba kreditoriai nevykdo bankroto procedūrų ne teismo tvarka;

7) nėra iškelta restruktūrizavimo byla;

8) nėra priimtas teismo, kreditorių ar juridinio asmens dalyvių sprendimas likviduoti juridinį asmenį;

9) yra vykdomi įsipareigojimai, susiję su mokesčių mokėjimu;

10) yra vykdomi įsipareigojimai, susiję su socialinio draudimo įmokų mokėjimu;

11) per pastaruosius 5 metus nėra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už nusikalstamas veikas nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus intelektinei ir pramoninei nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams;

12) juridinio asmens vadovas ar valdymo organo narys (nariai) ar ūkinės bendrijos tikrasis narys (nariai) neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo arba dėl juridinio asmens vadovo ar valdymo organo nario (narių) ar ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir neįsiteisėjo apkaltinamasis teismo nuosprendis už dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam, kyšininkavimą, tarpininko kyšininkavimą, papirkimą, sukčiavimą, kredito, paskolos ar tikslinės paramos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, kreditinį sukčiavimą, mokesčių nesumokėjimą, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, nusikalstamu būdu gauto turto įgijimą ar realizavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą;

13) nėra gauta parama, kurią Europos Komisija yra pripažinusi kaip neteisėtą ir nesuderintą su vidaus rinka.

5. Šio straipsnio 4 dalies 1, 2 ir 3 punktų nuostatos netaikomos fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims ir (ar) kitoms organizacijoms ar jų padaliniais, planuojantiems statyti ar įrengti elektrines kitos valstybės narės (kitų valstybių narių) teritorijoje. Aukcione siekiant dalyvauti fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims ir (ar) kitoms organizacijoms ar jų padaliniais, planuojantiems statyti ar įrengti elektrines kitos

valstybės narės (kitų valstybių narių) teritorijoje, šio straipsnio 4 dalies 1, 2 ir 3 punktų nuostatos įtvirtinamos sudarant šio įstatymo 63¹ straipsnyje nurodytą susitarimą.

6. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ne vėliau kaip prieš mėnesį iki informacijos apie aukcioną paskelbimo dienos nustato ir viešai skelbia didžiausiąją kainą, į kurią atsižvelgiama aukciono laimėtojų išmokant viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšas 12 metų laikotarpiu nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos. Nustatydamą didžiausiąją kainą, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, vadovaudamasi mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams principu, įvertina elektros energijos gamybos, naudojant skirtingas atsinaujinančių išteklių rūšis, sąnaudas.

7. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, įvertinusi aukciono organizavimo sąnaudas, nustato aukciono dalyvio mokestį ir kartu su informacija apie planuojamą organizuoti aukcioną skelbia savo interneto svetainėje. Asmuo, ketinantis dalyvauti aukcione, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatyta tvarka kartu su aukciono dokumentais, nurodytais skatinimo kvotų paskirstymo aukciono nuostatuose, pateikia dokumentą, kuriuo patvirtinama, kad sumokėtas aukciono dalyvio mokestis. Jeigu asmuo nesumoka aukciono dalyvio mokesčio, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija neįtraukia šio asmens į aukciono dalyvių sąrašą.

8. Aukciono dalyvio pasiūlyme pateiktas kainos priedas negali būti didesnis negu Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytą didžiausiosios kainos ir atskaitinės kainos skirtumas. Nustatant atskaitinę kainą, įvertinama faktinė elektros energijos kaina, skelbiama elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje, ir prognozuojama metinė elektros energijos kaina.

9. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija atskaitinę kainą nustato konkrečiam aukcionui. Ši kaina yra skelbiama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos interneto svetainėje kartu su informacija apie planuojamą organizuoti aukcioną.

10. Asmuo, ketinantis dalyvauti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos organizuojamame aukcione ir kuriam iki tvarkaraštyje nurodyto aukciono pradžios teisės aktų nustatyta tvarka išduotas leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir (ar) elektrinės prijungimo sąlygos ir (ar) kuris teisės aktų nustatyta tvarka yra suderinęs techninį projektą su elektros tinklų operatoriumi ir (ar) sudaręs elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugų sutartį, likus 3 mėnesiams iki tvarkaraštyje nurodyto aukciono pradžios Valstybinei energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos pateikia rašytinį patvirtinimą, kad atsisako leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus. Asmeniui atsisakius leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, elektrinės prijungimo sąlygos, techninis projektas ir elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugų sutartis netenka galios. Asmeniui, kuris nelaimi aukciono, leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, elektrinės prijungimo sąlygų, techninio projekto ir elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugų sutarties galiojimas neatkuriamas.

11. Aukciono laimėtoju (laimėtojais), vadovaujantis skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatais, pripažįstamas (pripažįstami) dalyvis (dalyviai), nurodęs (nurodę) mažiausią pageidaujamą kainos priedą.

12. Aukciono laimėtojas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo aukciono laimėtojų patvirtinimo Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nutarimu šio įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka privalo kreiptis į Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo ir jį gauti. Jeigu aukciono laimėtojas per nustatytą terminą nesikreipia dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo arba šis leidimas neišduodamas, pasibaigia jo galiojimo terminas ar jo galiojimas panaikinamas Energetikos įstatyme ir Elektros energetikos įstatyme nustatytais pagrindais, aukciono laimėtojas per

vieną mėnesį nuo bent vienos iš nurodytų aplinkybių atsiradimo dienos išbraukiamas iš aukciono laimėtojų sąrašo.

13. Aukciono laimėtoją išbraukus iš aukciono laimėtojų sąrašo, jam aukcione paskirtas elektros energijos gamybos kiekis ir (ar) aukciono metu likęs nepaskirstytas tvarkaraštyje nurodytas metinis elektros energijos gamybos kiekis įvertinamas Vyriausybei tvirtinant kitų 3 metų tvarkaraštį ir paskirstomas aukcione, kaip numatyta šio straipsnio 4 dalyje.

14. Jeigu yra sudarytas šio įstatymo 63¹ straipsnyje nurodytas susitarimas, aukcione gali dalyvauti ir kitos valstybės narės (kitų valstybių narių) fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys ir (ar) kitos organizacijos ar jų padaliniai. Aukcione, kai jame dalyvauja ir kitos valstybės narės (kitų valstybių narių) fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys ir (ar) kitos organizacijos ar jų padaliniai, galimas paskirstyti metinis elektros energijos gamybos kiekis nustatomas Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka šio įstatymo 63¹ straipsnyje nurodytame susitarime, atsižvelgiant į:

1) iš valstybės narės (valstybių narių), siekiančios (siekiančių) dalyvauti aukcione praėjusiais kalendoriniais metais importuotą elektros energijos kiekį;

2) valstybėje narėje (valstybėse narėse), siekiančioje (siekiančiose) dalyvauti aukcione, atsinaujinančių energijos išteklių dalį elektros energijos gamyboje praėjusiais kalendoriniais metais;

3) bendrąją galutinę elektros energijos suvartojimą Lietuvos Respublikoje praėjusiais kalendoriniais metais;

4) aukcione planuojamą paskirstyti metinį elektros energijos gamybos kiekį, nurodytą tvarkaraštyje.

15. Šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 3 punktuose numatytos skatinimo priemonės taikomos 12 metų laikotarpiu nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos.

16. Gamintojas, laimėjęs aukcioną, nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos įsipareigoja 12 metų laikotarpiu pagaminti ir į elektros tinklus patiekti aukcione paskirtą metinį elektros energijos gamybos kiekį. Kas 3 metus nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos atliekamas faktiškai pagaminto ir į elektros tinklus patiekto elektros energijos kiekio vertinimas. Vertinamas per 3 metus faktiškai pagamintas ir į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis. Per 3 metus turi būti faktiškai pagaminta ir į elektros tinklus patiekta ne mažiau kaip 80 procentų elektros energijos, palyginti su gamintojui aukcione paskirtu 3 metų elektros energijos gamybos kiekiu. Į leidžiamą nepagaminti ne didesnę kaip 20 procentų elektros energijos kiekį neįskaičiuojamas elektros energijos kiekis, nepagamintas dėl:

1) elektrinės atjungimų elektros tinklų operatoriui vykdant elektros tinklų remonto, techninės priežiūros, eksploatavimo, rekonstravimo ar modernizavimo darbus;

2) elektrinės atjungimų elektros tinklų operatoriui įrengiant naujus elektros energetikos objektus;

3) elektrinės atjungimų elektros tinklų operatoriui atliekant naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų darbus;

4) elektrinės atjungimų elektros tinklų operatoriui siekiant išvengti avarijos ar gedimų elektros energetikos sistemoje ar operatoriaus elektros tinkle;

5) elektrinės atjungimų elektros tinklų operatoriui siekiant likviduoti patirtą avariją, gedimus ar sutrikimus;

6) elektrinės atjungimų pagal elektros tinklų operatoriaus iš anksto nustatytą grafiką;

7) elektros energijos gamybos įrenginių gedimų šalinimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių.

17. Elektros tinklų operatorius, vadovaudamasis Vyriausybės nustatyta tvarka, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui pateikia informaciją apie gamintojo, laimėjusio aukcione, faktiškai pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį ir šio straipsnio 16 dalies 1–7 punktuose nurodytas aplinkybes ir dėl šių aplinkybių į elektros tinklus nepatiektą elektros energijos kiekį. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius įvertina per 3 metus faktiškai pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį, dėl šio straipsnio 16 dalies 1–7 punktuose nurodytų aplinkybių nepatiektą elektros energijos kiekį ir leidžiamą nepagaminti ne didesnę kaip 20 procentų elektros energijos kiekį ir nustatęs, kad pagaminta ir į elektros tinklus patiekta mažiau negu 80 procentų elektros energijos, palyginti su gamintojui aukcione paskirtu 3 metų elektros energijos gamybos kiekiu, ne dėl šio straipsnio 16 dalies 1–7 punktuose nurodytų aplinkybių, informuoja apie tai gamintoją.

18. Gamintojas, vadovaudamasis Vyriausybės nustatyta tvarka, per 30 kalendorinių dienų nuo šio straipsnio 17 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui pateikia įrodymus ir argumentuotus paaiškinimus dėl mažesnio kaip 80 procentų elektros energijos gamybos kiekio, palyginti su gamintojui aukcione paskirtu 3 metų elektros energijos gamybos kiekiu, arba viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui sumoka sumą, apskaičiuojamą vadovaujantis šio straipsnio 19 dalies nuostatomis. Gamintojui pateikus įrodymus ir argumentuotus paaiškinimus dėl mažesnio kaip 80 procentų elektros energijos gamybos kiekio, palyginti su gamintojui aukcione paskirtu 3 metų elektros energijos gamybos kiekiu, ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui, remiantis elektros tinklų operatoriaus pateikta informacija apie šio straipsnio 16 dalies 1–7 punktuose nurodytas aplinkybes, nustatęs, kad daugiau kaip 20 procentų nepagaminta ne dėl šio straipsnio 16 dalies 1–7 punktuose nurodytų aplinkybių, gamintojas per 30 kalendorinių dienų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui sumoka sumą, apskaičiuojamą vadovaujantis šio straipsnio 19 dalies nuostatomis. Gamintojui nesumokėjus apskaičiuotos sumos, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėjimas sustabdomas Vyriausybės nustatyta tvarka. Pirmas elektros energijos gamybos kiekio vertinimas atliekamas praėjus 3 metams po leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos. Kiekvienas kitas elektros energijos gamybos kiekio vertinimas atliekamas praėjus 3 metams po paskutinio elektros energijos gamybos kiekio vertinimo.

19. Šio straipsnio 18 dalyje nurodyta suma apskaičiuojama skirtumą tarp gamintojui aukcione paskirto 3 metų elektros energijos gamybos kiekio ir faktinio 3 metų elektros energijos gamybos kiekio, įskaitant dėl šio straipsnio 16 dalies 1–7 punktuose nurodytų aplinkybių nepagamintą elektros energijos kiekį ir leidžiamą nepagaminti ne didesnę kaip 20 procentų elektros energijos kiekį, padauginus iš gamintojo laimėto kainos priedo. Gautos lėšos naudojamos Elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytoms viešuosius interesus atitinkančioms paslaugoms finansuoti.

20. Elektros energijos gamybos kiekį ir jo atitiktį gamintojui aukcione paskirtam kiekiui nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius, atsižvelgdamas į elektros tinklų operatoriaus pateiktą informaciją apie faktiškai pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį.

21. Elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių išteklių, taip pat elektros energija, pagaminta elektrinėse jų technologinių bandymų metu, prekiaujama Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais.

22. Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai suorganizavus paskutinį tvarkaraštyje nurodytą aukcioną ir paskelbus laimėtoją (laimėtojus), Vyriausybės įgaliota institucija atlieka technologinį ir ekonominį atsinaujinančių energijos išteklių technologijų plėtros vertinimą ir, atsižvelgdama į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos nuostatas ir Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos

apskaičiuotą elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos kiekį, iki ateinančių kalendorinių metų liepos 1 dienos parengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti kitų 3 metų tvarkaraštį arba argumentuotą pagrindimą, kodėl tolesnė atsinaujinančių energijos išteklių plėtra neturėtų būti skatinama.

23. Elektros tinklų operatorius, siekdamas įvertinti visą šalyje pagamintos ir suvartotos atsinaujinančių išteklių energijos kiekį, tvarko visos prie jo valdomų elektros tinklų prijungtų gamintojų pagamintos elektros energijos apskaitą.

24. Šio straipsnio nuostatos netaikomos asmenims, kurie įrenginiams įsigyti po 2011 m. gegužės 24 d. pasinaudojo šiais paramos šaltiniais:

- 1) valstybės biudžeto asignavimais;
- 2) Klimato kaitos programos lėšomis, kaip numatyta Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatyme;
- 3) Europos Sąjungos paramos lėšomis;
- 4) savanoriškomis užsienio valstybių lėšomis, skirtomis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui skatinti;
- 5) pajamomis, gautomis vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių ar bendrus projektus tarp Lietuvos Respublikos, kitų valstybių narių ir užsienio valstybių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-169](#), 2013-01-17, *Žin.*, 2013, Nr. 12-560 (2013-02-01)

Nr. [XII-351](#), 2013-05-30, *Žin.*, 2013, Nr. 64-3175 (2013-06-18)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

20¹ straipsnis. Gaminančių vartotojų veiklos plėtra ir jos kainodara

1. Gaminantys vartotojai ir asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, turi teisę įsirengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurių įrengtoji galia neviršija vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios ir nėra didesnė kaip 500 kW.

2. Gaminančių vartotojų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomose atsinaujinančius išteklius naudojančiose elektrinėse pagaminto elektros energijos kiekio apskaita tvarkoma pagal elektros energijos apskaitos prietaisų, fiksuojančių suvartotą ir (ar) pagamintą elektros energiją, rodmenis:

1) jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia daugiau elektros energijos, negu suvartoja, tai per einamąjį kalendorinį mėnesį tarp į elektros tinklus patiektos ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas perkeliamas į kitą kalendorinį mėnesį kaip gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis, kuris yra kaupiamas nuo einamųjų metų balandžio 1 dienos iki kitų metų kovo 31 dienos (toliau – kaupimo laikotarpis);

2) jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia mažiau elektros energijos, negu suvartoja, tai per einamąjį kalendorinį mėnesį tarp patiektos į elektros tinklus ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas yra atimamas iš kaupimo laikotarpiu gaminančio vartotojo sukaupto į elektros tinklus patiekto elektros energijos kiekio;

3) jeigu pasibaigus kalendoriniam mėnesiui gaminančio vartotojo suvartotas elektros energijos kiekis yra didesnis negu jo kaupimo laikotarpiu sukauptas į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis, už šį skirtumą gaminantis vartotojas moka gaminančio vartotojo ir elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytą kainą;

4) gaminančio vartotojo per kaupimo laikotarpį suvartotos elektros energijos kiekį viršijantis į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis į kitą kaupimo laikotarpį nėra perkeliamas ir už šį kiekį gaminančiam vartotojui nėra mokama;

5) gaminančių vartotojų grupės elektrinėse, kurių prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, pagaminto elektros energijos kiekio apskaita tvarkoma atsižvelgiant į gaminančio vartotojo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos elektrinės dalį. Tokiu atveju įrengiamas tik vienas elektros energijos apskaitos prietaisas, o atskiro gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis apskaičiuojamas pagal apskaitos prietaiso rodmenis proporcingai gaminančio vartotojo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos elektrinės daliai.

3. Elektros energijos apskaitos prietaisai turi fiksuoti per kalendorinį mėnesį gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekį ir iš elektros tinklų suvartotos elektros energijos kiekį.

4. Gaminantis vartotojas moka Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytą naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą, kuri:

1) nustatoma vienu kalendorinių metų laikotarpiui, įvertinus skirstomųjų tinklų operatoriaus ekonomiškai pagrįstas (būtinąs) metines kapitalo, veiklos ir kitas su naudojimosi elektros tinklais paslaugų teikimu susijusias sąnaudas, gaunamą naudą ir planuojamą atgauti gaminančių vartotojų elektros energijos kiekį ir suminę elektrinių įrengtąją galią;

2) diferencijuojama atsižvelgiant į skirstomųjų tinklų, prie kurių prijungtas gaminančio vartotojo objektas, įtampą;

3) ne vėliau kaip prieš mėnesį iki jos taikymo pradžios yra viešai skelbiama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos interneto svetainėje.

5. Naudojimosi elektros tinklais paslaugų kaina gali būti vienanarė, mokama už 1 kWh iš skirstomųjų tinklų atgauto elektros energijos kiekio arba už 1 kW elektrinės įrengtosios galios, arba dvinarė, mokama už 1 kWh iš skirstomųjų tinklų atgauto elektros energijos kiekio ir už 1 kW elektrinės įrengtosios galios.

6. Gaminantis vartotojas gali rinktis vienanarę ar dvinarę naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą arba atsiskaityti elektros energijos kiekiu pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytą procentą nuo kaupimo laikotarpiu gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekio. Gaminantis vartotojas gali keisti atsiskaitymo už naudojimosi elektros tinklais paslaugas būdą ne dažniau kaip vieną kartą per 12 mėnesių.

7. Elektros energija gali būti gaminama gaminančio vartotojo elektrinėje, kuri yra geografiškai nutolusi Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo gaminančio vartotojo elektros energijos vartojimo vietos. Elektrinėje, kurios prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, visas pagamintas elektros energijos kiekis ar atskiram gaminančiam vartotojui priskirta jo dalis laikomi patiektais į elektros tinklus, nepaisant gaminančio vartotojo ar jų grupės elektros energijos vartojimo kiekio. Tokiu atveju gaminančio vartotojo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdoma viena elektrinė arba jos dalis gali būti susieta tik su to paties gaminančio vartotojo viena elektros energijos vartojimo vieta.

8. Gaminančių vartotojų ir asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektrinės gali būti statomos, įrengiamos ir eksploatuojamos Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka kitų asmenų, turinčių leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją. Tokiu atveju gali būti statomos ir įrengiamos tik naujos atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės, kurių statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga.

9. Gaminantis vartotojas nemoka už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje už tą elektros energijos kiekį, kurį kaupimo laikotarpiu gaminantis vartotojas patiekė į elektros tinklus ir po to suvartojo savo reikmėms ir ūkio poreikiams.

10. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių įrengtoji suminė galia neturi viršyti 200 MW, iš kurių 100 MW galia paskirstoma buitiniams vartotojams ir 100 MW galia – nebuitiniams vartotojams, ir yra apskaičiuojama, kaip nurodyta šio įstatymo 13 straipsnio 7 dalyje. Pasiekus 200 MW gaminančių vartotojų elektrinių įrengtąją suminę galią, Vyriausybės įgaliota institucija atlieka technologinį ir ekonominį gaminančių vartotojų elektrinių plėtros vertinimą ir, atsižvelgdama į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos nuostatas, teikia Vyriausybei pasiūlymą dėl gaminančių vartotojų elektrinių įrengtosios suminės galios didinimo arba argumentuotą pagrindimą, kodėl tolesnė gaminančių vartotojų elektrinių plėtra neturėtų būti skatinama.

11. Tinklų operatorių sąnaudos, susijusios su gaminančio vartotojo ar asmens, siekiančio tapti gaminančiu vartotoju, elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, paskirstomos tokia tvarka:

1) kai prijungiami elektros vartojimo ir gamybos įrenginiai, buitiniai vartotojai, įskaitant ir pažeidžiamus vartotojus, apmoka 20 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų, o kiti vartotojai – 40 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą įkainį;

2) kai prijungiami elektros gamybos įrenginiai, o elektros vartojimo įrenginiai yra prijungti prie skirstomųjų tinklų, vartotojai apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą įkainį;

TAR pastaba. 11 dalies 1 ir 2 punktai įsigalioja 2019 m. liepos 1 d.

3) kai prijungiami elektros energijos gamybos įrenginiai, kurių prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, vartotojai apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą įkainį.

12. Skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudos, nurodytos šio straipsnio 11 dalyje, apima ir perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas, patiriamas dėl elektros perdavimo tinklų plėtros ar atnaujinimo, susijusio su gaminančio vartotojo ar asmens, siekiančio tapti gaminančiu vartotoju, elektros įrenginių prijungimu prie skirstomųjų tinklų. Tokias perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas gaminantis vartotojas ar asmuo, siekiantis tapti gaminančiu vartotoju, taikant šio straipsnio 11 dalyje nustatytą sąnaudų paskirstymo tvarką, apmoka skirstomųjų tinklų operatoriui, o skirstomųjų tinklų operatorius padengia perdavimo sistemos operatoriui 100 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant gaminančio vartotojo ar asmens, siekiančio tapti gaminančiu vartotoju, nurodytų šio straipsnio 11 dalies 2 ir 3 punktuose, elektros įrenginius, arba 40 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant gaminančio vartotojo ar asmens, siekiančio tapti gaminančiu vartotoju, nurodytų šio straipsnio 11 dalies 1 punkte, išskyrus buitinius ir pažeidžiamus vartotojus, elektros įrenginius. Likusi nepadengta perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų dalis laikoma perdavimo sistemos operatoriaus tinklų plėtros išlaidomis.

TAR pastaba. 12 dalis įsigalioja 2019 m. liepos 1 d.

13. Gaminančių vartotojų kaupimo laikotarpis taikomas iki 2040 m. balandžio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2200](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09723

21 straipsnis. Elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidų paskirstymas

1. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka elektrinę pastatęs ar įrengęs asmuo apmoka faktines elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidas, nurodytas šio straipsnio 2 dalyje.

2. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų kaina yra lygi rangovo, laimėjusio elektros tinklų operatoriaus paskelbtą viešąjį pirkimą dėl gamintojo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų, atliktų darbų kainai, kai elektrinės prijungimo prie elektros tinklų darbus atlieka elektros tinklų operatorius.

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos netaikomos, kai elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo teisės aktų nustatyta tvarka elektrinės prijungimo prie elektros tinklų darbus atlieka pats.

4. Jeigu pagal šio įstatymo 14 straipsnio 5 dalį statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo pasirenka kitą technologiniu ir ekonominiu požiūriu tinkamą elektrinės prijungimo tašką ir dėl to padidėja elektrinės prijungimo prie elektros tinklų sąnaudos, šias padidėjusias pagrįstas sąnaudas padengia elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo.

5. Jeigu elektros tinklų operatorius iš kelių technologiniu požiūriu lygiaverčių alternatyvų savo nuožiūra, kaip nurodyta šio įstatymo 14 straipsnio 6 dalyje, paskiria ekonomiškai mažiau palankų elektrinės prijungimo prie elektros tinklų tašką, elektros tinklų operatorius privalo padengti visas pagrįstas elektrinę statančio ar įrengiančio asmens dėl to atsirandančias papildomas sąnaudas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-169](#), 2013-01-17, Žin., 2013, Nr. 12-560 (2013-02-01)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

22 straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros energijos gamybai Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje

1. Viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra, atsižvelgdama į šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 17 punkte nurodytą tvarkos aprašą, atlieka Lietuvos Respublikos teritorinės jūros, Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje tyrimus ir kitus veiksmus, kurie reikalingi Vyriausybės nutarimui dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir dėl šių elektrinių įrengtųjų galių nustatymo priimti:

- 1) parengia specialųjį planą;
- 2) atlieka specialiojo plano strateginį pasekmių aplinkai vertinimą;
- 3) atlieka poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimą;
- 4) atlieka prisijungimo prie elektros perdavimo tinklų sausumos teritorijoje galimybių vertinimą;
- 5) atlieka balansavimo galimybių vertinimą;
- 6) atlieka šios dalies 4 ir 5 punktuose nurodytų veiksmų sąnaudų vertinimą;
- 7) atlieka kitus veiksmus, būtinus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių leistinumui ir galimybėms įvertinti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1451](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11763

¹. Viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra, atlikusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytus tyrimus ir kitus veiksmus, pateikia šių tyrimų ir kitų veiksmų duomenis Vyriausybės įgaliotai institucijai.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1451](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11763

2. Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalis (dalys) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai naudojama (naudojamos) tik turint Vyriausybės įgalios institucijos išduotą leidimą. Šis leidimas išduodamas 35 metams be pratęsimo galimybės.

3. Leidimai naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį (dalį) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai (toliau – leidimas plėtrai ir eksploatacijai) išduodami konkurso būdu.

4. Vyriausybės nutarimas dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir dėl šių elektrinių įrengtųjų galių nustatymo rengiamas atsižvelgiant į viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros įgyvendinant šio įstatymo 22 straipsnio 1¹ dalį Vyriausybės įgaliojimai institucijai pateiktus duomenis, šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalies nuostatas bei Nacionalinėje energetikos strategijoje įtvirtintus atsinaujinančių energijos išteklių plėtros tikslus. Išankstinės prijungimo sąlygos išduodamos, konkursas (konkursai) organizuojamas (organizuojami) ir leidimas (leidimai) plėtrai ir eksploatacijai šioje dalyje numatytais atvejais išduodamas (išduodami) ne anksčiau, negu yra priimtas Vyriausybės nutarimas dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir dėl šių elektrinių įrengtųjų galių nustatymo. Konkursą gali inicijuoti bet kuris asmuo, atitinkantis šio straipsnio 11 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytus reikalavimus, pateikdamas paraišką Vyriausybės įgaliojimai institucijai. Konkursą privalo organizuoti Vyriausybės įgaliojimai institucija per 6 mėnesius nuo paraiškos organizuoti konkursą gavimo dienos šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte numatyta Vyriausybės nutarime nustatytoms dalims ir įrengtosioms galioms nustatyti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1451](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11763

5. Konkurso laimėtojas nustatomas Konkurso organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, vadovaujantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais principais.

6. Išlaidos, patirtos šio straipsnio 1 dalyje numatytiems tyrimams ir kitiems veiksams atlikti, yra kompensuojamos konkursą laimėjusių dalyvių mokesčiais. Konkurso dalyvio mokesčio dydis nustatomas atsižvelgiant į šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte numatyta Vyriausybės nutarime nustatytas elektrinių įrengtąsias galias ir paskirstant jas proporcingai konkurse numatomai paskirstyti elektrinių įrengtajai galiai. Konkurso dalyvio mokestis mokamas Vyriausybės įgaliojimai institucijai. Jo sumokėjimo, grąžinimo bei panaudojimo, nustačius konkurso laimėtoją, tvarka ir terminai nustatomi šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 8 punkte numatyta tvarkos apraše.

7. Konkurso dalyviai, vadovaudamiesi Konkurso organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos aprašu, pateikia elektros tinklų operatoriui konkurso dalyvio prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį elektros tinklų operatoriui konkurso dalyvio įsipareigojimą laimėjus konkursą plėtoti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių projektą. Elektros tinklų operatorius atsisako savo teisių ir grąžina visą prievolių įvykdymo užtikrinimą asmeniui ar jo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui, jeigu:

- 1) asmuo nelaimi šioje dalyje nurodyto konkurso;

2) asmuo raštu atsisako dalyvauti konkurse iki organizuojamo konkurso sąlygose numatyto termino pabaigos;

3) asmeniui išduodamas leidimas gaminti elektros energiją elektrinėje, kurios įrengtoji galia sutampa su galia, numatyta leidime plėtrai ir eksploatacijai.

8. Jeigu leidimas plėtrai ir eksploatacijai panaikinamas šio straipsnio 17 dalyje numatytais pagrindais, elektros tinklų operatorius turi teisę pasinaudoti visu šio asmens pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu. Jeigu šio straipsnio 5 dalyje nurodyto konkurso laimėtojas per leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimo laikotarpį įrengia mažesnės galios elektrinę, negu buvo numatyta leidime plėtrai ir eksploatacijai, elektros tinklų operatorius turi teisę pasinaudoti pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi proporcingai neįrengtai galiai.

9. Pagal šio straipsnio 7 dalyje numatytą prievolių įvykdymo užtikrinimą elektros tinklų operatoriaus gautos lėšos gali būti naudojamos tik elektros tinklų plėtrai, reikalingai atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginiams prijungti.

10. Pasiekus šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte nurodytame Vyriausybės nutarime nustatytas elektrinių įrengtąsias galias ir (ar) atsiradus papildomų elektros energijos gamybos pajėgumų plėtros poreikiui, Vyriausybės įgaliota institucija įvertina jų įrengimo tikslingumą. Vyriausybės įgaliota institucija, nustačiusi, kad yra papildomų elektros energijos gamybos pajėgumų plėtros poreikis, apie tai informuoja viešąją įstaigą Lietuvos energetikos agentūrą, kuri prireikus peržiūri ar atnauja šio straipsnio 1 dalyje numatytų tyrimų ir kitų veiksmų rezultatus ir pateikia pasiūlymus Vyriausybės įgaliotai institucijai dėl šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte nurodyto Vyriausybės nutarimo pakeitimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1451](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11763

11. Leidimai plėtrai ir eksploatacijai šio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis išduodami fiziniams asmenims, turintiems teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, arba Lietuvos Respublikoje įsteigtiems juridiniams asmenims, kitų valstybių narių juridinių asmenų ar kitų organizacijų padaliniams, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje:

1) kurie šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka pripažinti konkurso laimėtojais;

2) kurie yra įvykdę įsipareigojimus, susijusius su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu. Asmuo laikomas įvykdžiusiu įsipareigojimus, susijusius su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, jeigu jo neįvykdytų įsipareigojimų suma yra mažesnė kaip 50 eurų;

3) kuriems nėra pradėta bankroto, reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūra;

4) kurie prisijungimo prie elektros perdavimo tinklų sausumos teritorijoje ir balansavimo sąnaudas įsipareigoja padengti savo lėšomis.

12. Šio straipsnio 11 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytų reikalavimų įvertinimo tvarka nustatoma Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše.

13. Asmuo, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis šiame leidime nurodyta veikla arba perduoti jiems šios teisės pagal sutartį ar kitais pagrindais ir privalo laikytis šių veiklos sąlygų:

1) per 3 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti statybą leidžiantį dokumentą;

2) per 6 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti leidimą gaminti elektros energiją;

3) šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytame tvarkos apraše nustatyta tvarka teikti Vyriausybės įgaliotai institucijai informaciją apie leidime plėtrai ir eksploatacijai nurodytą vykdomą reguliuojamą veiklą;

4) nedidinti (neplėsti) leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos elektrinės įrengtosios galios ir teritorijos.

14. Už leidimų plėtrai ir eksploatacijai reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimus Vyriausybės įgaliota institucija išpėja šio leidimo turėtoją apie galimą leidimo galiojimo sustabdymą šio straipsnio 15 dalyje nustatytais pagrindais arba informuoja apie šio leidimo galiojimo panaikinimą šio straipsnio 17 dalyje nustatytais pagrindais. Leidimo turėtojai, kuris yra išpėtas apie leidimo galiojimo sustabdymą ar kurio leidimo galiojimas yra sustabdytas, nustatomas 30 kalendorinių dienų laikotarpis, per kurį turi būti pašalinti reguliuojamos veiklos pažeidimai. Pažeidimams pašalinti gali būti nustatomas ilgesnis laikotarpis, jeigu tai reikalinga dėl objektyvių priežasčių: dėl nuo leidimo turėtojo nepriklausančių priežasčių leidimo turėtojas šio straipsnio 13 dalyje nustatytais terminais negauna statybą leidžiančio dokumento. Laikotarpis pažeidimams pašalinti nustatomas atsižvelgiant į jiems pašalinti reikalingą laikotarpį ir negali būti ilgesnis kaip 90 kalendorinių dienų.

15. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą Vyriausybės įgaliota institucija sustabdo, jeigu:

1) išdavus leidimą plėtrai ir eksploatacijai leidimo galiojimo laikotarpiu paaiškėja, kad konkursui pateiktuose dokumentuose pateikti netikslūs duomenys arba duomenys turi trūkumų;

2) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas pažeidė šio straipsnio 13 dalyje nustatytas reguliuojamos veiklos sąlygas;

3) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas ilgiau negu vienus metus nevykdo įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, išskyrus atvejus, kai neįvykdytų įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, suma yra mažesnė kaip 50 eurų.

16. Kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas per Vyriausybės įgalios institucijos nustatytą laikotarpį pateikia dokumentus, įrodančius, kad šio straipsnio 13 dalyje nurodyti pažeidimai pašalinti, Vyriausybės įgaliota institucija ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo šių dokumentų gavimo dienos panaikina šio leidimo galiojimo sustabdymą.

17. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą Vyriausybės įgaliota institucija panaikina, jeigu:

1) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas jau buvo sustabdytas, pakartotinai per 12 mėnesių nuo šio leidimo galiojimo sustabdymo datos pažeidžia šio straipsnio 13 dalyje nustatytas reguliuojamos veiklos sąlygas;

2) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas šio straipsnio 15 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu, per pažeidimams pašalinti nustatytą laikotarpį nepateikia patikslintų duomenų, nepašalina netikslumų arba Vyriausybės įgaliota institucija nustato, kad pateikti duomenys neatitinka reikalavimų, galiojusių leidimo plėtrai ir eksploatacijai išdavimo dieną;

3) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas šio straipsnio 15 dalies 2 ir (ar) 3 punkte nurodytais pagrindais, per pažeidimams pašalinti nustatytą laikotarpį jų nepašalina;

4) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas, vykdo leidime nurodytą veiklą;

5) leidimą plėtrai ir eksploatacijai turintis juridinis asmuo pasibaigė jį likvidavus ar reorganizavus;

6) fizinis asmuo, turėjęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, miršta;

7) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas Vyriausybės įgalios institucijai pateikia prašymą panaikinti leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą.

18. Vyriausybės įgaliota institucija prižiūri, kaip laikomasi leidime plėtrai ir eksploatacijai nustatytų reguliuojamos veiklos sąlygų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-613](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12335

KETVIRTASIS SKIRSNIS

ŠILUMOS IR VĖSUMOS ENERGIJOS GAMYBOS IŠ ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ SKATINIMAS, PLANAVIMAS, PLĖTRA IR NAUDOJIMAS

23 straipsnis. Šilumos ir vėsumos energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumų plėtros planavimas

1. Šilumos ir vėsumos energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumų plėtra yra vienas iš strateginių valstybės tikslų. Atsinaujinančių energijos išteklių šilumos ir vėsumos energijos įrenginių plėtra yra skatinama ir remiama šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Aprūpinimas šilumos energija organizuojamas vadovaujantis šilumos ūkio specialiaisiais planais, kurie rengiami atsižvelgiant į šio įstatymo 55 straipsnio 2 dalyje nurodytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius bei šilumos ir vėsumos energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumų plėtros prielaidas. Sprendimus dėl šilumos ir vėsumos energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumų plėtros, vadovaudamasi šilumos ūkio specialiojo plano nuostatomis, priima savivaldybės taryba.

3. Savivaldybės, planuodamos miestų ir (ar) rajonų infrastruktūros plėtrą, pastatų atnaujinimą (modernizavimą), viešųjų ir privačių objektų apsirūpinimą šilumos ir (ar) vėsumos energija, įvertina galimybes gaminti šilumos ir vėsumos energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių.

24 straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių šilumos įrenginių prijungimas

1. Šilumos tiekėjas privalo prijungti visų pageidaujančių nepriklausomų šilumos gamintojų atsinaujinančių energijos išteklių šilumos įrenginius prie šilumos perdavimo tinklų, kai prijungto įrenginio gaminama šilumos energija pakeičia šilumos tiekėjo gaminamą šilumos energiją iš iškastinio kuro. Nepriklausomas šilumos gamintojas privalo užtikrinti, kad jo tiekiamą šilumos energiją atitiktų teisės aktų nustatytus kokybės, tiekimo patikimumo ir aplinkos apsaugos reikalavimus. Nepriklausomų šilumos gamintojų atsinaujinančių energijos išteklių šilumos įrenginių prijungimo tvarką ir sąlygas nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Atsinaujinančių energijos išteklių šilumos įrenginiai prijungiami prie šilumos perdavimo tinklų tame prijungimo taške, kuris yra tinkamas techniškai ir yra arčiausiai prijungiamo šilumos įrenginio, jeigu technologiškai ir ekonomiškai nėra tinkamesnio prijungimo taško. Įrenginių prijungimo tašką parenka šilumos tiekėjas pagal nepriklausomo šilumos gamintojo prašymą, atsižvelgdamas į technologinius ir ekonominius bei nediskriminacinius prijungimo taško parinkimo principus.

25 straipsnis. Šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, supirkimas

1. Šilumos tiekėjai pirmumo teise superka iš nepriklausomų šilumos gamintojų šilumą, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo nustatyta tvarka.

2. Šilumos tiekėjas privalo supirkti visą pigiau už jo paties iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą šilumos energiją iš nepriklausomų šilumos gamintojų, kurių

šilumos gamybos įrenginiai yra prijungti prie šilumos perdavimo tinklų, išskyrus atvejus, kai nepriklausomų šilumos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų pagaminamas šilumos kiekis viršija aprūpinimo šiluma sistemos vartotojų šilumos poreikį.

3. Kai šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju šilumos energiją, gaminamą iš atsinaujinančių energijos išteklių, arba liekamąją energiją gamina keli nepriklausomi šilumos gamintojai, prioritetą teikiamas gamintojui, parduodančiam šilumos energiją už mažesnę kainą.

4. Šilumos energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, iš nepriklausomų šilumos gamintojų, kurių šilumos įrenginiai yra prijungti prie šilumos perdavimo tinklų, centralizuotai superka ir parduoda visiems šilumos vartotojams šilumos tiekėjas.

5. Skundus tarp šilumos tiekėjo ir nepriklausomo šilumos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojo dėl šio ir 24 straipsnių nuostatų taikymo išankstine skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka nagrinėja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

26 straipsnis. Šilumos siurblių naudojimo skatinimas

1. Investicijos į šilumos siurblius, atitinkančius šio įstatymo 47 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus, ir investicijos, būtinos šiems siurbliams įrengti, skatinamos iš šių paramos šaltinių:

- 1) valstybės biudžeto asignavimų;
- 2) Klimato kaitos programos lėšų, kaip numatyta Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatyme;
- 3) Europos Sąjungos paramos lėšų;
- 4) savanoriškų užsienio valstybių lėšų, skirtų atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui skatinti;
- 5) pajamų, gautų vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių ar bendrus projektus tarp Lietuvos Respublikos, kitų valstybių narių ir užsienio valstybių.

2. Pasinaudojus šiais paramos šaltiniais, netenkama galimybės naudotis skatinimo priemone, nurodyta šio įstatymo 11 straipsnio 3 punkte.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

27 straipsnis. Pramoninių ir komunalinių atliekų, tinkamų energijai gaminti, panaudojimas

1. Energijai gaminti tinkamų pramoninių ir (ar) komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies naudojimo technologinius, aplinkos apsaugos reikalavimus ir kokybės standartus nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2. Energetikos objektų, naudojančių energijai gaminti tinkamų pramoninių ir (ar) komunalinių atliekų biologiškai skaidžią dalį, planavimo, leidimų verstis šia veikla išdavimo, statybos ir eksploatavimo tvarką pagal kompetenciją nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vadovaudamasi bendraisiais įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytais veiklos energetikos sektoriuje leidimų išdavimo, projektavimo ir statybos, teritorijų planavimo, ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, aplinkos apsaugos ir kitais susijusiais reikalavimais.

PENKTASIS SKIRSNIS

ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS KILMĖS GARANTIJOS

28 straipsnis. Energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijos paskirtis

1. Siekiant įrodyti galutiniams vartotojams, kokią energijos tiekėjo tiekiamos energijos dalį ar kokį kiekį sudaro atsinaujinančių išteklių energija, elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir tiekiamos į elektros tinklus, ir šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir tiekiamos į aprūpinimo šiluma sistemą, ir dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių ir tiekiamų į gamtinių dujų sistemą, vienetui išduodama kilmės garantija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

2. Energijos tiekėjas teisės aktų nustatyta tvarka ir pagal kompetenciją savo galutiniams vartotojams teikia informaciją apie tai, kokią energijos tiekėjo tiekiamos energijos dalį ar kokį kiekį sudaro atsinaujinančių išteklių energija. Ši tiekiamos energijos dalis ar kiekis apskaičiuojami pagal energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekį, kuriam išduota kilmės garantija.

29 straipsnis. Kilmės garantijų išdavimas, perdavimas ir naudojimas

1. Kilmės garantijos išduodamos, perduodamos ir jų galiojimas panaikinamas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis, vadovaujantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais principais.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija paskiria įstaigą (ar įstaigas), atsakingą (atsakingas) už kilmės garantijų išdavimą, perdavimą ir jų galiojimo panaikinimą bei kilmės garantijų naudojimo priežiūrą ir kontrolę. Paskirtosios įstaigos negali turėti sutampančios atsakomybės geografinėje teritorijoje ir verstis energijos gamybos, tiekimo ir (ar) prekybos veikla.

3. Kilmės garantijos išduodamos elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, ar dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, gamintojų prašymu, kuris Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka teikiamas šio straipsnio 2 dalyje nurodytai įstaigai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

4. Kilmės garantijos išduodamos, perduodamos ir jų galiojimas panaikinamas elektroniniu būdu. Kilmės garantijos turi būti tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo klastojimo. Standartinę kilmės garantijos formą nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Kilmės garantija suteikiama vienam energijos vienetui – vienai MWh. Kiekvienam pagamintos atsinaujinančių išteklių energijos vienetui gali būti išduodama ne daugiau kaip viena kilmės garantija, į tą patį energijos vienetą atsižvelgiant ne daugiau kaip vieną kartą.

6. Kilmės garantija turi būti panaudota per 12 mėnesių nuo atitinkamo energijos vieneto pagaminimo momento. Per nurodytą laikotarpį nepanaudota kilmės garantija netenka galios.

7. Kilmės garantijoje, be kita ko, nurodoma:

1) energijos rūšis: elektros energija, šilumos energija, vėsumos energija ar dujos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

2) energijos ištekliai, iš kurių buvo pagaminta energija, taip pat gamybos pradžios data ir gamybos pabaigos data;

3) įrenginio, kuriame pagaminta energija, identifikaciniai duomenys, vieta, tipas ir pajėgumas;

4) ar įrenginiui buvo skirta parama investicijoms ir koku mastu, ar energijos vienetui buvo suteikta kitokia parama pagal nacionalinę paramos schemą ir koku mastu, taip pat paramos schemos ir (ar) skatinimo priemonių rūšis;

5) data, kada įrenginys pradėjo veikti;

6) išdavimo data bei valstybė ir unikalus identifikacinis numeris.

8. Paramos schema netaikoma tokiam gamintojui, kuriam suteikiama kilmės garantija, skirta tos pačios rūšies pagamintai atsinaujinančių išteklių energijai.

9. Kilmės garantija nenaudojama įgyvendinant šio įstatymo 55 straipsnio 2 dalyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius.

10. Kilmės garantijų perdavimas kartu ar atskirai su fiziniu elektros energijos ar dujų perdavimu nedaro jokio poveikio sprendimui naudoti statistinius energijos perdavimus, bendrus projektus ar bendras paramos schemas, nurodytas šio įstatymo dvyliktajame skirsnyje, laikantis tarpinių nacionalinių planinių rodiklių arba apskaičiuojant bendrąją galutinę atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

11. Lietuvos Respublikoje pripažįstamos kitų valstybių narių išduotos kilmės garantijos tik kaip šio įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje ir šio straipsnio 7 dalyje nurodytos informacijos įrodymas. Pripažinti kilmės garantiją gali būti atsisakoma tik tuo atveju, jeigu kyla tinkamai pagrįstų abejonių dėl jos tikslumo, patikimumo ar tikrumo. Sprendimą dėl kitos valstybės narės išduotos kilmės garantijos priima šio straipsnio 2 dalyje nurodyta įstaiga Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Apie atsisakymą pripažinti kitos valstybės narės išduotą kilmės garantiją ir atsisakymo priežastis Vyriausybė ar jos įgaliota institucija praneša Europos Komisijai.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMAS DUJŲ GAMYBAI

30 straipsnis. Biodujų gamybos skatinimas

1. Biodujų gamyba yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

2. Biodujų supirkimo į gamtinių dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemas (toliau – dujų sistemos) tvarką ir sąlygas nustato ir Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašą tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. *Neteko galios nuo 2017-11-01.*

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

4. Nustatant gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo tarifus, turi būti užtikrinta, kad šių tarifų taikymas nebūtų diskriminacinis biodujų atžvilgiu.

31 straipsnis. Reikalavimai, taikomi biodujų gamybos įrenginiams

Energetikos ministerija rengia ir tvirtina technines taisykles, nustatančias privalomus biodujų gamybos įrenginių techninių konstrukcijų ir eksploatavimo reikalavimus, tarp jų dujų kokybės, dujų kvapo neutralizavimo ir dujų slėgio reikalavimus, taikomus biodujų gamybos įrenginių prijungimui prie dujų sistemų. Šios techninės taisyklės nustatomos vadovaujantis objektyviais ir nediskriminaciniais principais.

32 straipsnis. Biodujų gamybos įrenginių prijungimas prie dujų sistemų

1. Dujų sistemų operatoriai privalo sudaryti sąlygas biudujoms tiekti į dujų sistemas. Biudujų gamybos įrenginiai privalo būti prijungti prie dujų sistemų, jeigu biudujų gamintojas laikosi visų šio įstatymo 31 straipsnyje nustatytų techninių, kokybės ir kitų reikalavimų.

2. Dujų sistemų operatorius kiekvienam naujam biudujų gamintojui, planuojančiam prijungti biudujų gamybos įrenginius prie dujų sistemų, per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo prijungti biudujų gamybos įrenginius prie dujų sistemų pateikimo dienos pateikia išsamią ir reikalingą informaciją, įskaitant:

1) prijungimo techninius reikalavimus;
2) išsamią su prijungimu susijusių sąnaudų sąmatą;
3) pagrįstą ir tikslų prijungimo prie dujų sistemų prašymų pateikimo ir nagrinėjimo grafiką;

4) pagrįstą orientacinį siūlomų prijungimų prie dujų sistemų grafiką.

3. Biudujų gamybos įrenginių prijungimas prie dujų sistemų yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga.

4. Biudujų gamybos įrenginiai prijungiami prie dujų sistemų teisės aktų nustatyta tvarka. Biudujų gamybos įrenginių prijungimo kaina yra lygi rangovo, laimėjusio dujų sistemų operatoriaus paskelbtą viešąjį pirkimą dėl įrenginių prijungimo prie dujų sistemų, atliktų darbų kainai, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka taikant 40 procentų prijungimo kainos nuolaidą.

5. Išlaidos, susijusios su biudujų gamybos įrenginių prijungimu prie dujų sistemų, paskirstomos dujų sistemų operatoriui ir gamintojui. Dujų sistemų operatorius gamintojui kompensuoja šio straipsnio 4 dalyje nurodyto dydžio prijungimo kainos nuolaidą. Likusias su prijungimu prie dujų sistemų susijusias išlaidas apmoka gamintojas.

33 straipsnis. Neteko galios nuo 2017-11-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

34 straipsnis. Biudujų vartojimas

Vartotojui, kuris sudarė dujų pirkimo sutartį su biudujų tiekėju, pripažįstamas biudujų suvartojimas, vertinant jo taršą, energijos gamybą, gamtinių dujų suvartojimą ir kitus statistinius bei atsiskaitomuosius duomenis.

35 straipsnis. Veiklos, susijusios su biudujomis, priežiūra ir kontrolė

1. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija prižiūri ir kontroliuoja, kaip biudujų gamintojams suteikiama teisė prijungti jų įrenginius prie dujų sistemų, kaip taikomos prijungimo kainos, taip pat biudujų supirkimo į dujų sistemas skaidrumą.

2. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos kontroliuoja, kaip biudujų gamintojai, tiekiantys biudujas į dujų sistemas, laikosi šio įstatymo 31 straipsnyje nurodytose taisyklėse nustatytų reikalavimų.

3. Biudujų gamintojai pagal pareikalavimą teikia su vykdoma biudujų gamybos veikla susijusią informaciją dujų sistemų operatoriams, Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai, Energetikos ministerijai ir Valstybinei energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO TRANSPORTO SEKTORIJE PLĖTRA

36 straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo transporto sektoriuje skatinimas

1. Transporto sektoriuje skatinama naudoti biodegalus, biodujas, elektros energiją, vandenilį ir kitus alternatyvius degalus.

2. *Neteko galios nuo 2019-06-01.*

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

3. Valstybės institucijos, įstaigos, įmonės, nustatyta tvarka vykdydamos viešuosius pirkimus, įvertina galimybes įsigyti transporto priemones, naudojančias atsinaujinančių išteklių energiją, vandenilį, elektromobilius ir hibridines transporto priemones.

4. Privalomus aplinkos apsaugos kriterijus perkamoms transporto priemonėms nustato Vyriausybė, Susisiekimo ministerija patvirtina transporto priemonių eksploatacinio laikotarpio poveikio energetikai ir aplinkai, įskaitant suvartojamą ir išmetamą anglies dioksido ir kitų teršalų kiekį, apskaičiavimo metodiką.

5. Savivaldybės skatina naudoti viešojo transporto sektoriuje, saugomose teritorijose transporto priemones, naudojančias atsinaujinančių išteklių energiją, vandenilį, elektromobilius ir hibridines transporto priemones.

6. Savivaldybės kuria infrastruktūrą, reikalingą atsinaujinančių išteklių energiją, vandenilį ir elektros energiją naudojančių transporto priemonių naudojimo plėtrai, vadovaudamosi atitinkamos savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planais.

7. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato leidžiamą arba privalomą biodegalų dalį mišinyje su degalais, pagamintais iš mineralinių degalų. Privalomas biodegalų maišymas į degalus, pagamintus iš mineralinių degalų, yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga.

8. Energetikos ministerija kartu su Aplinkos ministerija ir Susisiekimo ministerija nustato biodegalų privalomuosius kokybės rodiklius.

9. Biodegalų gamybai gali būti naudojami konfiskuoti alkoholio produktai. Vyriausybė ar jos įgalios institucijos nustato konfiskuotų alkoholio produktų panaudojimo biodegalų gamybai tvarką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-494](#), 2013-07-02, *Žin.*, 2013, Nr. 78-3939 (2013-07-20)

37 straipsnis. Biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo sistema

1. Biodegalai ir skystieji bioproduktai turi atitikti šio įstatymo 38 straipsnyje nustatytus tvarumo kriterijus, nesvarbu, kurioje pasaulio šalyje užauginta (gauta) žaliava jiems gaminti:

1) skaičiuojant šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytus nacionalinius planinius rodiklius;

2) vertinant energijos gamintojų atitiktį įpareigojimams naudoti atsinaujinančių išteklių energiją;

3) teikiant finansinę paramą už biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimą;

4) įmaišant juos į degalus, pagamintus iš mineralinių degalų, kaip nurodyta šio įstatymo 39 straipsnyje.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

2. Remiantis kitais tvarumo siekiais, negalima neatsižvelgti į biodegalus ir skystuosius bioproduktus, gautus laikantis šio įstatymo 38 straipsnyje nustatytų tvarumo kriterijų šio straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais vertinant biodegalų ir skystųjų bioproduktų atitiktį tvarumo kriterijams, Vyriausybės įgaliota institucija reikalauja, kad atitinkamą veiklą vykdančys asmenys pagrįstų šio įstatymo 38 straipsnio 2, 3, 4, 6 ir 7

dalyse nustatytų tvarumo kriterijų įvykdymą. Tuo tikslu reikalaujama, kad tokie asmenys naudotų masės balanso sistemą, kuri:

1) leidžia maišyti skirtingomis tvarumo charakteristikomis pasižyminčių žaliavų ir biodegalų siuntas;

2) reikalauja, kad informacija apie šios dalies 1 punkte nurodytų siuntų tvarumo charakteristikas ir dydžius ir toliau būtų priskiriama mišiniui;

3) numato, kad visų iš mišinio pašalintų siuntų suma turi tas pačias tvarumo charakteristikas esant tam pačiam siuntų kiekiui, kaip visų į mišinį įmaišytų siuntų suma.

4. Vyriausybės įgaliota institucija užtikrina, kad atitinkamą veiklą vykdančys asmenys pateiktą patikimą informaciją ir duomenis, kurie buvo panaudoti rengiant informaciją apie šio įstatymo 38 straipsnio 2, 3, 4, 6 ir 7 dalyse nustatytų tvarumo kriterijų laikymąsi, tinkamą ir svarbią informaciją apie priemones, kurių imtasi siekiant apsaugoti dirvožemį, vandenį ir orą, atkurti nualintą žemę, užtikrinti, kad vietovėse, kuriose gėlo vandens yra mažai, jis būtų vartojamas taupiai, taip pat kitą informaciją pagal Europos Komisijos nustatytą tinkamos ir svarbios informacijos sąrašą.

5. Atitinkamą veiklą vykdančys asmenys parengia tinkamą nepriklausomo pateikiamos informacijos audito standartą ir Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikia įrodymą, kad toks standartas buvo parengtas. Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka auditą, kurio metu patikrinama, ar atitinkamą veiklą vykdančio asmens naudojamos sistemos yra tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo klastojimo. Audito metu įvertinamas mėginių ėmimo dažnumas ir metodika, taip pat įvertinamas duomenų patikimumas.

6. Jeigu asmuo pateikia įrodymų ar duomenų, gautų pagal Europos Sąjungos su užsienio valstybėmis sudarytą dvišalį ar daugiašalį susitarimą, kuriame susitariama dėl tvarumo kriterijų, ir Europos Komisija priima sprendimą, kad tokiu susitarimu įrodoma iš atitinkamose šalyse išaugintų (gautų) žaliavų pagamintų biodegalų ir skystųjų bioproduktų atitiktis tvarumo kriterijams, arba pagal Europos Komisijos sprendimu pripažintą savanorišką schemą, kiek toks Europos Komisijos sprendimas yra taikomas, Vyriausybės įgaliota institucija nereikalauja, kad asmuo pateiktų papildomų įrodymų, kad šio įstatymo 38 straipsnio 2, 3, 4, 6 ir 7 dalyse nustatyti tvarumo kriterijai yra įvykdyti, arba pateiktų informaciją apie priemones, nurodytas šio straipsnio 4 dalyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

7. Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais pateikia Europos Komisijai šio straipsnio 3 dalyje nurodytos informacijos suvestinę.

8. Vyriausybė, vadovaudamasi šio straipsnio reikalavimais, tvirtina biodegalų ir skystųjų bioproduktų atitikties tvarumo kriterijams kontrolės tvarką, taip pat biodegalų ir skystųjų bioproduktų, atitinkančių tvarumo kriterijus, sertifikavimo tvarką.

9. Šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nustatytas naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir lyginamąjį iškastinį kurą išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikis apskaičiuojamas pagal Aplinkos ministerijos patvirtintas taisykles.

10. Tačiau tam, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais būtų atsižvelgta į biodegalus ir skystuosius bioproduktus, pagamintus naudojant atliekas ir liekanas, išskyrus žemės ūkio, akvakultūros, žuvininkystės ir miškininkystės liekanas, biodegalai ir skystieji bioproduktai, pagaminti naudojant atliekas ir liekanas, turi atitikti tik šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nustatytus tvarumo kriterijus.

38 straipsnis. Biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo kriterijai

1. Biodegalai ir skystieji bioproduktai šio įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais turi atitikti šio straipsnio 2, 3, 4, 6 ir 7 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus, nesvarbu, kurioje šalyje užauginta (gauta) žaliava jiems gaminti.

2. Išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidarančių dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimo, kiekis, palyginti su išmetamųjų dujų, susidarančių dėl iškastinio kuro naudojimo, kiekiu, turi sumažėti:

1) mažiausiai 35 procentais, jeigu biodegalai ir skystieji bioproduktai pagaminti įrenginiuose, kurie buvo pradėti eksploatuoti iki 2015 m. spalio 5 d. ir yra toliau eksploatuojami, iki 2017 m. gruodžio 31 d.;

2) mažiausiai 50 procentų, jeigu biodegalai ir skystieji bioproduktai pagaminti įrenginiuose, kurie buvo pradėti eksploatuoti iki 2015 m. spalio 5 d., nuo 2018 m. sausio 1 d.;

3) mažiausiai 60 procentų dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų įrenginiuose, kuriuose gamyba pradėta 2015 m. spalio 6 d. ar vėliau, naudojimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-406](#), 2017-06-01, paskelbta TAR 2017-06-09, i. k. 2017-09791

3. Biodegalai ir skystieji bioproduktai neturi būti pagaminti iš žaliavos, gautos užauginus žaliavai skirtus augalus labai didelės biologinės įvairovės žemėje, tai yra žemėje, kuriai 2008 m. sausio mėnesį ar vėliau buvo taikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų (nepaisant to, ar tas apibūdinimas žemei yra taikomas žaliavų gavimo laikotarpiu, ar ne):

1) pirmykštis miškas ir kitos miškingos vietovės (džiunglės, taiga ir panašiai), tai yra miškas ir kitos miškingos vietovės, kuriose auga vietinės rūšys ir nėra aiškiai matomų žmogaus veiklos požymių, o ekologiniai procesai nėra pastebimai sutrikdyti;

2) vietovės, nustatytos pagal konkrečios valstybės teisės aktus arba atitinkamos kompetentingos institucijos gamtos apsaugos tikslais, arba kaip apsaugos vietovės, kuriose susitelkusios retos, galinčios išnykti arba nykstančios ekosistemos ar rūšys, pripažintos pagal tarptautinius susitarimus arba įtrauktos į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos išsaugojimo sąjungos sudarytus sąrašus, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad tų žaliavų auginimas tiems gamtos apsaugos tikslams nepakenkė;

3) labai didelės biologinės įvairovės natūralios pievos, tai yra pievos, kurios išlikę pievomis ir be žmogaus įsikišimo ir kuriose išlikusi natūrali rūšių įvairovė, ir kurių ekologinės savybės ir procesai nepakitę;

4) labai didelės biologinės įvairovės nenatūralios pievos, tai yra pievos, kurios neišlikę pievomis be žmogaus įsikišimo ir kurios pasižymi rūšių įvairove bei yra nenuniokotos, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad žaliavą nuimti būtina siekiant išsaugoti teritorijai taikomą pievos apibūdinimą.

4. Biodegalai ir skystieji bioproduktai neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš derlingos žemės, kurioje yra didelės anglies atsargos, tai yra iš žemės, kuriai 2008 m. sausio mėnesį buvo taikytas ir toliau nebetaikomas vienas iš šių apibūdinimų:

1) iš šlapžemės, tai yra iš žemės, kuri nuolat arba didelę metų dalį yra apsemta arba permirkusi;

2) iš ištisai mišku apaugusios vietovės, tai yra iš žemės, kurioje daugiau kaip vieno hektaro plote medžiai aukštesni negu 5 metrai, o medžių lajos projekcija apima daugiau kaip 30 procentų žemės ploto, arba iš žemės, kurioje augdami medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*;

3) iš žemės, kurioje daugiau kaip vieno hektaro plote medžiai aukštesni negu 5 metrai, o medžių lajos projekcija apima nuo 10 iki 30 procentų žemės ploto, arba iš žemės, kurioje augdami medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*, nebent pateikiama įrodymų, kad anglies atsargos šiame plote iki ir po žemės paskirties keitimo yra tokios, kad taikant šio įstatymo 37 straipsnio 9 dalyje nurodytas taisykles bus įgyvendintos šio straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.

5. Šio straipsnio 4 dalies nuostatos netaikomos, jeigu žaliavų gavimo laikotarpiu žemei taikytas toks pat apibūdinimas kaip ir 2008 m. sausio mėnesį.

6. Biodegalai ir skystieji bioproduktai neturi būti pagaminti iš žaliavų, užaugintų žemėje, kuri 2008 m. sausio mėnesį buvo durpynas, nebent pateikiama įrodymų, kad tai žaliai auginti ir derliui nuimti nereikia sausinti anksčiau nenusausintos dirvos.

7. Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybai naudojamos Europos Sąjungoje išaugintos žemės ūkio žaliavos, gaunamos laikantis reikalavimų ir standartų, nurodytų 2009 m. sausio 19 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 73/2009, nustatančio bendrąsias tiesioginės paramos schemų ūkininkams pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančio tam tikras paramos schemas ūkininkams, iš dalies keičiančio Reglamentus (EB) Nr. 1290/2005, (EB) Nr. 247/2006, (EB) Nr. 378/2007 ir panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1782/2003 (OL 2009 L 30, p. 16), II priedo A dalies skirsnyje „Aplinka“ bei 9 punkte ir pagal šio reglamento 6 straipsnio 1 dalį apibrėžtų būtiniausių geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės reikalavimų.

39 straipsnis. Biodegalų maišymas į degalus, pagamintus iš mineralinių degalų

1. Degalų pardavimo vietose turi būti prekiaujama Lietuvos arba Europos standartų reikalavimus atitinkančiu benzinu, kuriame yra 10 procentų biodegalų, ir dyzelinu, kuriame yra ne mažiau kaip 7 procentai biodegalų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

1¹. Biodegalai ir skystieji bioproduktai, įmaišant juos į degalus, pagamintus iš mineralinių degalų, turi atitikti šio įstatymo 38 straipsnyje nustatytus tvarumo kriterijus. Vyriausybės įgaliota institucija prižiūri ir tikrina, kad atitinkamą veiklą vykdančios asmenys laikytųsi šioje dalyje nurodytų reikalavimų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

2. Degalų pardavimo vietose gali būti prekiaujama biodegalais ir degalų mišiniais, kuriuose biodegalų, įmaišytų į mineralinius naftos produktus, procentinė dalis viršija šio straipsnio 1 dalyje nurodytas procentines dalis ir kurie atitinka Lietuvos, Europos arba įmonės standartuose nustatytus reikalavimus.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų standartų taikymo ir kitų reikalavimų įgyvendinimo tvarką ir sąlygas nustato Susisiekimo ministerija kartu su Aplinkos ministerija ir Energetikos ministerija.

4. Lietuvos standartizacijos departamentas parengia Lietuvos standartus dėl biodegalų ir degalų mišinių, kuriuose biodegalų, įmaišytų į mineralinius degalus, procentinė dalis viršija šio straipsnio 1 dalyje nurodytas procentines dalis.

5. *Neteko galios nuo 2019-06-01.*

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1327](#), 2014-11-13, paskelbta TAR 2014-11-18, i. k. 2014-17046

8 skirsnis. Neteko galios nuo 2019-06-01

Skirsnio naikinimas:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

DEVINTASIS SKIRSNIS REIKALAVIMAI, TAIKOMI ENERGIJOS IŠ ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ GAMINTOJAMS

44 straipsnis. Licencijos, leidimai ir atestatai

1. Atsinaujinančių išteklių energetikos veiklos licencijas, leidimus ar atestatus nustato šis įstatymas, Energetikos, Elektros energetikos, Šilumos ūkio, Gamtinių dujų ir kiti energetikos sektorių reglamentuojantys įstatymai. Licencijuojamos veiklos rūšis, licencijų išdavimą, galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą nustato Energetikos, Elektros energetikos, Šilumos ūkio, Gamtinių dujų ir kiti energetikos sektorių reglamentuojantys įstatymai bei kiti įstatymai. Asmenims, siekiantiems gauti licenciją, leidimą ar atestatą, nustatytus Energetikos, Elektros energetikos, Šilumos ūkio, Gamtinių dujų ir (ar) kituose energetikos sektorių reglamentuojančiuose įstatymuose, gali būti taikomi teisinės formos ir (ar) kiti įsisteigimo laisvės ribojimo reikalavimai, jeigu tai yra pagrįsta svarbiais visuomenės interesais ir atitinka būtinumo ir proporcingumo principus. Išduotos licencijos, leidimai ar atestatai gali būti keičiami juos išdavusios institucijos iniciatyva, pasikeitus Energetikos, Elektros energetikos, Šilumos ūkio, Gamtinių dujų įstatymuose ir (ar) kituose teisės aktuose nustatytoms licencijuojamos veiklos sąlygoms.

2. Atsinaujinančių išteklių energetikos veikla neturint licencijos, leidimo ar atestato, jeigu jie yra nustatyti, draudžiama. Draudžiama vykdyti licencijuojamą veiklą, kai licencijos, leidimo ar atestato galiojimas yra sustabdytas.

45 straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų kvalifikacija ir atestavimas

1. Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojantys specialistai turi būti reikiamos kvalifikacijos ir tinkamai pasirengę atlikti jiems pavestas užduotis. Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų mokymo ir atestavimo tvarkos aprašą patvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vadovaudamasi šiame straipsnyje nustatytais bendraisiais reikalavimais.

2. Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų mokymo ir atestavimo tvarka turi būti nustatyta, vadovaujantis skaidrumo, proporcingumo ir nediskriminaciniais principais.

3. Į atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų profesinio mokymo arba kvalifikacijos tobulinimo programas turi būti įtraukti atsinaujinančių energijos išteklių, jų naudojimo technologinių ir ekonominių galimybių naudos klausimai.

4. Nustatyta tvarka turi būti atestuojami šiuos atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojantys specialistai:

- 1) biomasės katilus ir nemūrinės krosnis;
- 2) saulės šviesos ir saulės šilumos energijos gamybos įrenginius;
- 3) geotermines sistemas ir šilumos siurblius.

5. Informacija apie atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojantiems specialistams taikomą mokymo ir atestavimo tvarką bei atestuotų specialistų sąrašas skelbiami viešai.

6. Kitos valstybės narės šio straipsnio 4 dalyje nurodytiems specialistams išduoti atestatai, atitinkantys šio straipsnio 1 dalyje nurodytame tvarkos apraše nustatytus kriterijus, pripažįstami Lietuvos Respublikoje.

46 straipsnis. Reikalavimai, taikomi atsinaujinančių išteklių energiją naudojančioms įrenginiams, kuriems taikomos paramos schemas

1. Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančios įrenginiai, kuriems taikoma paramos schema, turi atitikti šiems įrenginiams nustatytus techninius reikalavimus, patvirtintus Energetikos ministerijos ar kitos Vyriausybės įgaliotos institucijos.

2. Taikant paramos schemą atsinaujinančių išteklių energiją naudojančioms įrenginiams, į paramos gavimo sąlygas įtraukiamos techninės specifikacijos, kuriose nurodomi atsinaujinančių energijos išteklius naudojančių įrenginių techniniai reikalavimai.

3. Jeigu yra nustatyti Europos Sąjungos standartai, įskaitant ekologinius ženklus, energijos duomenų etiketes ir kitas Europos Sąjungos standartizacijos įstaigų nustatytas techninių normatyvų sistemas, šio straipsnio 2 dalyje nurodytos techninės specifikacijos parengiamos pagal tokius standartus. Techninėse specifikacijose nenurodoma, kur įrenginiai turi būti sertifikuojami.

4. Gamintojas, kuris naudojasi ar ketina pasinaudoti paramos schema, kai jo eksploatuojamos elektrinės elektros energijos gamybos įrenginiuose elektros energijos gamybai naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai ir iškastinis kuras, privalo kiekviename elektros energijos gamybos įrenginyje įrengti atskirus elektros energijos apskaitos prietaisus, fiksuojančius pagamintos elektros energijos kiekį. Kai viename elektros energijos gamybos įrenginyje elektros energijos gamybai naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai ir iškastinis kuras, elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir iškastinį kurą, kiekiai apskaičiuojami atsižvelgiant į sunaudoto kuro balansą, kuris nustatomas ir Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos patikrinamas pagal Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus atitinkančių apskaitos prietaisų mėnesinius rodmenis, aiškiai atskiriančius į elektros energijos gamybos įrenginį patiektos energijos kiekius iš atsinaujinančių energijos išteklių ir iškastinį kurą naudojančių kurą deginančių įrenginių.

TAR pastaba. 46 straipsnio 4 dalies nuostatos taikomos asmenims, teisės aktų nustatyta tvarka įgijusiems teisę į Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 ir 6 punktuose numatytas skatinimo priemones.

Asmenys, kurių elektrinėse neįrengti 46 straipsnio 4 dalyje nurodyti apskaitos prietaisai, privalo per 6 mėnesius nuo įstatymo Nr. XII-2231 įsigaliojimo (2016-03-01) juos įrengti.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

47 straipsnis. Reikalavimai, taikomi atskiriems įrenginiams

1. Taikant šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas paramos schemas, skatinama naudoti atsinaujinančių išteklių energiją naudojančius šildymo ir vėsinimo įrenginius, gerokai mažinančius energijos suvartojimą. Tokiems įrenginiams taikomi ekologiniai ženklai ar kiti atitinkami sertifikatai ar standartai, nustatyti nacionaliniu ar Europos Sąjungos lygmeniu, jeigu tokie yra nustatyti.

2. Biomasės konversijos technologijoms šilumos ir vėsumos energijos gamybai paramos schemas taikomos, jeigu:

1) buitinėms ir komercinėms reikmėms naudojamų biomasės konversijos technologijų šilumos ir vėsumos energijos gamybai konversijos efektyvumas yra ne mažesnis kaip 85 procentai;

2) pramoninėms reikmėms naudojamų biomasės konversijos technologijų šilumos ir vėsumos energijos gamybai konversijos efektyvumas yra ne mažesnis kaip 70 procentų.

3. Šilumos siurbliams ir jų įrengimui paramos schemas taikomos, jeigu šilumos siurbliai atitinka 2007 m. lapkričio 9 d. Europos Komisijos sprendimu 2007/742/EB, nustatančiu ekologinius kriterijus, taikomus suteikiant Bendrijos ekologinį ženklą elektra arba dujomis varomiems arba absorbciniams dujiniais šilumos siurbliams (OL 2007 L 301, p. 14), nustatytus kriterijus.

4. Saulės šilumos energijos įrenginiams paramos schemas taikomos, jeigu jos yra sertifikuotos remiantis Europos Sąjungos standartais, jeigu tokie yra nustatyti, įskaitant

ekologinius ženklus, energijos duomenų etiketes ir kitas Europos Sąjungos standartizacijos įstaigų nustatytas techninių normatyvų sistemas.

5. Pagal šio straipsnio 1–4 dalis vertinant įrenginių konversijos efektyvumą ir sąnaudų bei produkcijos santykį, taikomos Europos Sąjungos procedūros arba, jeigu tokių nėra, tarptautinės procedūros, jeigu tokios procedūros nustatytos.

6. Mažesnės kaip 30 kW įrengtosios galios uždaro kontūro namų ūkiui skirtos geoterminės sistemos, kurioms nereikia įrengti gręžinių, registruojamos nereikalaujant eksploataavimo leidimo.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS TERITORIJŲ PLANAVIMAS IR STATYBA

48 straipsnis. Teritorijų planavimo reikalavimai

1. Planuojant visuomeninės, pramoninės ir gyvenamosios paskirties teritorijas, projektuojant, statant, rekonstruojant ir (ar) atnaujinant (modernizuojant) visuomeninius, pramoninius ar gyvenamuosius pastatus, turi būti vertinamos galimybės naudoti įrenginius ir sistemas, skirtas elektros energijos, šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui, taip pat centralizuotam šilumos ir vėsumos energijos tiekimui. Planuojant miestų infrastruktūrą, atsižvelgiant į visuomenės interesus, privaloma numatyti šilumos iš atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą.

2. Aplinkos ministerija kartu su Energetikos ministerija rengia ir viešai skelbia rekomendacijas projektuotojams, architektams ir kitiems specialistams dėl atsinaujinančių energijos išteklių technologijų, didelio energinio efektyvumo technologijų, centralizuoto šilumos ir vėsumos energijos tiekimo sistemų integravimo, planuojant, projektuojant, statant ir atnaujinant (modernizuojant) visuomeninės, pramoninės ar gyvenamosios paskirties teritorijas.

49 straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių energijos gamybos įrenginių projektavimo ir statybos reikalavimai

1. Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių energijos gamybos įrenginių ir statinių projektai rengiami ir statybos darbai vykdomi laikantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, Statybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytos tvarkos ir reikalavimų.

2. Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos užtikrina, kad visi leidimų išdavimo, sertifikavimo ir licencijavimo procedūras reglamentuojantys aprašai ir taisyklės, taikomi elektros energijos, šilumos ir vėsumos energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginiams, susijusioms perdavimo ir skirstymo tinklų infrastruktūroms ir biomasės pavertimo biodegalais ar kitais energijos produktais procesams, būtų objektyvūs, skaidrūs, proporcingi ir būtini, nediskriminuojantys pareiškėjų ir kad juose būtų visiškai atsižvelgta į konkrečių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijų ypatybes.

3. Atsižvelgiant į nedidelės įrengtosios galios elektrinių (iki 350 kW), naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, ribotą dydį ir galimą poveikį ir siekiant išvengti neproporcingos finansinės bei administracinės naštos, atsakingos institucijos užtikrina, kad nedidelės įrengtosios galios elektrinių projektavimui ir statybai, išskyrus patvankinio tipo hidroelektrines, būtų taikomi supaprastinti reikalavimai, nereikalaujant rengti detaliųjų planų ir keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, jei tai neprieštaruja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams.

4. Statomoms hidroelektrinėms keliama reikalavimai:

1) Vyriausybės nustatyta tvarka pirmenybė turi būti teikiama nepatvankinio tipo hidroelektrinių statybai;

2) jeigu hidroelektrinės tvenkinys užlieja teritoriją, teisės aktų nustatyta tvarka mokama kompensacija teritorijos savininkui ar valdytojui arba jiems susitarus žemė išperkama;

3) hidroelektrinėse turi būti įrengiami žuvitakiai ir sudaroma galimybė periodiškai pašalinti hidroelektrinės tvenkiniuose ir užtvenktuose ežeruose susikaupusius nešmenis;

4) kiti statomų hidroelektrinių aplinkosauginiai reikalavimai nustatomi teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Kaimo vietovėse statant pavienes ne didesnės kaip 350 kW įrengtosios galios vėjo elektrines ir (ar) saulės šviesos energijos elektrines, nereikalaujama keisti žemės naudojimo paskirties, rengti detaliųjų planų ir keisti bendrojo plano sprendinių, jei tai neprieštarauja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams.

6. Mažesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėms, saulės šviesos energijos elektrinėms, saulės šilumos energijos kolektoriams, šilumos siurbliams taikomi šie supaprastinti reikalavimai:

1) saulės šviesos energijos elektrinėms, saulės šilumos energijos kolektoriams, šilumos siurbliams netaikomi žemės paskirties atitikties reikalavimai, poveikio aplinkai vertinimo procedūra, nereikalingas leidimas statyti ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimas;

2) vėjo elektrinės žemės sklype turi būti įrengtos taip, kad trumpiausias atstumas iki sklypo ribos būtų didesnis už įrenginio ilgį, plotį arba aukštį pasirenkant didžiausią iš šių trijų matmenų. Šie įrenginiai įrengiami pagal atitinkamų įrenginių gamintojo įrengimo ir eksploatavimo taisykles. Joms netaikomi žemės paskirties atitikties reikalavimai, poveikio aplinkai vertinimo procedūra, nereikalingas leidimas statyti ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimas. Gretimuose gyvenamosios paskirties sklypuose vėjo elektrinės skleidžiamo triukšmo lygis turi atitikti sveikatos apsaugos ministro nustatytus triukšmo ribinius dydžius;

3) teisės aktų nustatyta tvarka šie įrenginiai gali būti perkelti į kitą vietą. Tokiu atveju turi būti parengti dokumentai apie įrenginių efektyvumo ir ekologiškumo parametrų kaitos stebėseną ankstesnėje jų buvimo vietoje.

7. Ant pastatų statomos ar į pastatus integruojamos saulės šviesos energijos elektrinės, saulės šilumos energijos kolektoriai, iki 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės, neviršijančios teisės aktuose nustatyto triukšmo lygio, ir šilumos siurbliai įrengiami be statybą leidžiančio dokumento.

8. Vėjo elektrinių statybos vietos teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo klausimus, taikomos Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, iš anksto, teritorijų planavimo metu, derinamos su Lietuvos kariuomenės vadu ir kitomis institucijomis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Vėjo elektrinių statybos vietoms nepritariama, jeigu planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių negalima išvengti panaudojant papildomas priemones. Jeigu nustatoma, kad planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių galima išvengti panaudojant papildomas priemones, vėjo elektrinių statybos vietos derinamos su sąlyga, kad statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo derinimo išvadoje nurodytai institucijai pateiks patvirtintą statybos projektą ir su šia institucija pasirašys sutartį dėl kompensacijos, skirtos daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų vykdymui užtikrinti, atlyginti, sumokėjimo, ir pateiks šios prievolės įvykdymo užtikrinimą. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas dauginant leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 18 eurų už 1 kW. Kompensacijų mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Kompensacijos naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka kaip kitos biudžetinių įstaigų lėšos, kurios nėra gautos kaip valstybės biudžeto asignavimai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1173](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13575

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

Nr. [XIII-2169](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-20, i. k. 2019-09941

9. Statant 1 MW ir mažesnės įrengtosios galios biudujų gamybos įrenginius esamų kitos (fermų) paskirties pastatų žemės sklypuose, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis nekeičiama ir šių atsinaujinančių išteklių energetikos objektų statyba nėra numatoma teritorijų planavimo dokumentuose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-847](#), 2014-04-24, paskelbta TAR 2014-05-02, i. k. 2014-05001

Nr. [XII-1020](#), 2014-07-10, paskelbta TAR 2014-07-22, i. k. 2014-10427

50 straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas pastatuose

1. Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos rengia ir įgyvendina priemonės, didinančias visų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą pastatuose ir gerokai didinančias energijos vartojimo efektyvumą, susijusias su energijos bendrąja gamyba ir energijos beveik nevartojančiais pastatais.

2. Nuo 2014 m. gruodžio 31 d. nauji pastatai ir esami pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, turi atitikti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo reikalavimus. Atitiktis šiems reikalavimams gali būti užtikrinama ir naudojant centralizuotai tiekiamą šilumos ir vėsumos energiją, kurios gamybai naudojama didelė atsinaujinančių energijos išteklių dalis.

3. Nuo 2012 m. sausio 1 d. valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių nauji pastatai ir esami pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, turi atitikti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo reikalavimus.

4. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus reikalavimus ir jų įgyvendinimo kontrolės tvarką.

5. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija parengia ir patvirtina finansinės paramos schemas energijos beveik nevartojančių pastatų statybai remti.

6. Savivaldybės atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo pastatuose didinimo priemonės įtraukia į savo atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus.

7. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija parengia ir patvirtina stogų panaudojimo energijos gamybai iš saulės šilumos energijos ir saulės šviesos energijos programą.

8. Šio straipsnio reikalavimai taikomi Lietuvos kariuomenei tik tokiu mastu, kad jų taikymas nepakenktų Lietuvos kariuomenės veiklos pobūdžiui ir svarbiausiam tikslui, ir netaikomas medžiagoms, naudojamoms išimtinai kariniais tikslais.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

INFORMAVIMAS, ŠVIETIMAS, MOKSLINIAI TYRIMAI IR MOKYMAI

51 straipsnis. Informavimas

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir įmonės pagal kompetenciją rengia, teikia ir viešai skelbia informaciją apie leidimų, licencijų ar atestatų išdavimo tvarką, sertifikavimo paraiškų, susijusių su atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginiais, nagrinėjimo tvarką ir apie pareiškėjams teikiamą pagalbą.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir įmonės pagal kompetenciją rengia, teikia ir viešai skelbia informaciją apie paramos schemas, taikomas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui ir gamybai.

3. Aplinkos ministerija, Energetikos ministerija, Susisiekimo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Žemės ūkio ministerija, viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra

ir savivaldybių institucijos, koordinuodamos veiksmus, pagal kompetenciją rengia ir įgyvendina tinkamas visuomenės informavimo ir sąmoningumo ugdymo priemonės, teikia konsultacijas ir rengia švietimo programas apie atsinaujinančių energijos išteklių plėtros ir naudojimo praktines galimybes ir naudą, tarp jų ir apie skirtingų transporto sektoriuje naudojamų atsinaujinančių energijos išteklių prieinamumą ir naudą aplinkai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1451](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11763

4. Energetikos ministerija organizuoja keitimąsi patirtimi atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo srityje tarp valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų, privačių subjektų ir viešai skelbia gerosios praktikos pavyzdžius.

5. Lietuvos kariuomenė Vyriausybės nustatyta tvarka teikia informaciją apie teritorijas, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2169](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-20, i. k. 2019-09941

6. Viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra rengia, teikia ir viešai skelbia informaciją apie sistemas ir įrenginius, naudojančius atsinaujinančius energijos išteklius, jų teikiamą naudą, sąnaudas ir šių išteklių vartojimo efektyvumą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1451](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11763

7. Valstybės institucijos ir įstaigos joms pavestoms funkcijoms atlikti turi teisę gauti iš savivaldybių, įstaigų ir įmonių reikiamą informaciją apie atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginių statybai planuojamas skirti teritorijas ir atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą. Įmonės teikia informaciją apie atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą valstybės, savivaldybių institucijoms ir įstaigoms joms pavestoms funkcijoms atlikti. Informacija teikiama Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-847](#), 2014-04-24, paskelbta TAR 2014-05-02, i. k. 2014-05001

52 straipsnis. Švietimas ir moksliniai tyrimai

1. Švietimo ir mokslo ministerija įtraukia į formaliojo švietimo atnaujinamas bendrąsias programas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo galimybių, teikiamos naudos ir technologinių sprendimų srities žinias ir gebėjimus.

2. Vyriausybė skatina mokslinius tyrimus, visuomenės švietimą, valstybės tarnautojų ir profesinį mokymą atsinaujinančių energijos išteklių srityje teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Vyriausybė remia atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo bandomųjų projektų įgyvendinimą teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Energetikos ministerija kartu su Aplinkos, Švietimo ir mokslo ir Žemės ūkio ministerijomis rengia atsinaujinančių energijos išteklių gamybos ir naudojimo edukacines ir mokslinių tyrimų programas.

53 straipsnis. Ataskaitos Europos Komisijai

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato pažangos skatinant ir naudojant atsinaujinančių išteklių energiją ataskaitų rengimo ir teikimo Europos Komisijai tvarką.

2. Energetikos ministerija šio straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka ne vėliau kaip 2011 m. gruodžio 31 d., o vėliau – kas dveji metai, Europos Komisijai pateikia pažangos skatinant ir naudojant atsinaujinančių išteklių energiją ataskaitą. Paskutinė reikalaujama

pateikti ataskaita yra šešta ataskaita, kuri turi būti pateikta ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d.

3. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato informacijos apie biokuro naudojimą rinkimo ir teikimo Europos Komisijai tvarką.

DVYLIKTAJIS SKIRSNIS

ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS NAUDOJIMO PLĖTROS VEIKSMŲ PLANAI

54 straipsnis. Nacionalinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas

1. *Neteko galios nuo 2017-11-01.*

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

2. Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plane turi būti pateikta:

1) tikėtinas bendrasis galutinis energijos suvartojimas elektros energetikos, šilumos energetikos ir transporto sektoriuose 2020 m., atsižvelgiant į energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonių poveikį;

2) suvartotos atsinaujinančių išteklių energijos dalių 2011–2020 m. nacionaliniai planiniai rodikliai elektros energetikos, šilumos energetikos ir transporto sektoriuose, atsižvelgiant į kitų su energijos vartojimo efektyvumu susijusių politikos priemonių poveikį bendrajam galutiniam energijos suvartojimui;

3) atitinkamos priemonės, kurių reikia imtis tiems nacionaliniams bendriesiems planiniams rodikliams pasiekti, įskaitant valstybės ir savivaldybių institucijų bendradarbiavimą, planuojamus statistinius energijos perdavimus ar bendrus projektus, nacionalinę esamų biomasės išteklių plėtojimo ir naujų biomasės išteklių sutelkimo skirtingoms reikmėms politiką;

4) priemonės, susijusios su administracinių procedūrų supaprastinimu, reglamentų ir kitų teisės aktų nuostatomis, susijusiomis su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimu, informavimu ir mokymu atsinaujinančių energijos išteklių srityje, iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintų dujų, elektros energijos, šilumos ir vėsumos energijos kilmės garantijomis, prieigos prie energetikos tinklų ar sistemų ir jų eksploatavimo palengvinimu gamintojams, biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo kriterijų sistemos įgyvendinimu;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

5) vertinimas, kiek kiekviena atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo technologija bei energijos vartojimo efektyvumas ir taupymas padės siekti atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energetikos, šilumos energetikos ir transporto sektoriuose 2020 m. nacionalinių planinių rodiklių;

6) vertinimas, ar būtina kurti naują infrastruktūrą centralizuotam šilumos ir vėsumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, tiekimui, kad būtų galima įgyvendinti 2020 m. nacionalinius planinius rodiklius. Vadovaujantis šiuo įvertinimu, prireikus numatomos priemonės centralizuoto šilumos tiekimo infrastruktūros plėtojimui, siekiant sudaryti sąlygas šilumos ir vėsumos energijos gamybai didelėse biomasės, saulės ir geotermiškose elektrinėse.

3. Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plane iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminamos energijos planuojami kiekiai turi atitikti šio įstatymo 1 straipsnyje nustatytus tikslus ir uždavinius.

55 straipsnis. Nacionaliniai planiniai rodikliai

1. Nacionaliniai bendrieji planiniai rodikliai 2020 m. turi atitikti šio įstatymo 1 straipsnyje nustatytus tikslus ir uždavinius.

2. Tarpiniai nacionaliniai planiniai rodikliai:

- 1) 2011–2012 m. vidutinė atsinaujinančių išteklių energijos dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 16,6 procento bendrojo galutinio energijos suvartojimo;
- 2) 2013–2014 m. vidutinė atsinaujinančių išteklių energijos dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 17,4 procento bendrojo galutinio energijos suvartojimo;
- 3) 2015–2016 m. vidutinė atsinaujinančių išteklių energijos dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 18,6 procento bendrojo galutinio energijos suvartojimo;
- 4) 2017–2018 m. vidutinė atsinaujinančių išteklių energijos dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 20,2 procento bendrojo galutinio energijos suvartojimo.

3. Nacionaliniai bendrieji planiniai rodikliai ir tarpiniai nacionaliniai planiniai rodikliai apskaičiuojami Energetikos ministerijos nustatyta tvarka.

4. Lietuvos statistikos departamentas užtikrina statistinių duomenų apie visą šalyje pagamintą ir (ar) suvartotą atsinaujinančių išteklių energiją ir (ar) energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, surinkimą. Šie duomenys taip pat turi apimti ir aeroterminę energiją, geoterminę energiją, hidroterminę energiją, saulės šilumos energiją, saulės šviesos energiją, sunaudojamą galutinio energijos suvartojimo sektoriuose.

56 straipsnis. Nacionalinio atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plano įgyvendinimas

1. Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą pagal kompetenciją įgyvendina valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos, įmonės, organizacijos ir privatus subjektai.

2. Energetikos ministerija, jeigu atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinius dvejus metus tapo mažesnė už šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius, ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo skaičiuojamojo laikotarpio pabaigos patvirtina atnaujintą Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą ir jame nustato adekvačias ir proporcingas priemones, skirtas užtikrinti, kad per pagrįstą laikotarpį atsinaujinančių išteklių energijos dalis atitiktų šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytus nacionalinius planinius rodiklius, ir užtikrina, kad atnaujintas Nacionalinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas būtų pateiktas Europos Komisijai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

3. Jeigu manoma, kad šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nurodytas nacionalinis planinis rodiklis nebus pasiektas dėl nenugalimos jėgos, Energetikos ministerija nedelsdama apie tai praneša Europos Komisijai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

57 straipsnis. Savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planai

1. Savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų tikslas – nustatyti savivaldybių įgyvendinamas priemones šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytiems nacionaliniams planiniams rodikliams pasiekti.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija kiekvienai savivaldybei nustato minimalius iki 2020 m. privalomus pasiekti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo planinius rodiklius. Šiuos rodiklius ir priemones jiems pasiekti savivaldybės įtraukia į savo

atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus. Savivaldybės nusistato tarpinius atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo planinius rodiklius 2011–2012 m., 2013–2014 m., 2015–2016 m., 2017–2018 m.

3. Savivaldybės pasitvirtina ir viešai skelbia savo 2011–2020 m. atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus, kuriuose įvertina esamą padėtį ir nusistato atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo tikslus ir priemones šiems tikslams pasiekti.

4. Savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų projektus suderina su Vyriausybės įgaliota institucija.

5. Savivaldybės ne vėliau kaip 2012 m. rugpjūčio 31 d., o vėliau kiekvienais metais rengia ir viešai skelbia atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų įgyvendinimo rezultatų ataskaitas.

6. Savivaldybė, jeigu jos atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinius dvejus metus tapo mažesnė negu savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plane nustatyti tarpiniai atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo planiniai rodikliai, ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo skaičiuojamojo laikotarpio pabaigos patvirtina atnaujintą savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą ir jame nustato adekvačias ir proporcingas priemones, skirtas užtikrinti, kad per pagrįstą laikotarpį atsinaujinančių išteklių energijos dalis atitiktų nustatytus planinius rodiklius.

7. Savivaldybės pagal kompetenciją teikia pasiūlymus Nacionaliniam atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planui rengti ir atnaujinti.

8. Savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų įgyvendinimas finansuojamas iš savivaldybių biudžetuose patvirtintų bendrųjų asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių bei lėšų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

9. Savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planai turi užtikrinti, kad savivaldybių teritorijose nebūtų kuriamos sąlygos, ribojančios atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-494](#), 2013-07-02, Žin., 2013, Nr. 78-3939 (2013-07-20)

TRYLIKTAŠIS SKIRSNIS TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS SEKTORIJE

58 straipsnis. Statistiniai energijos perdavimai tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali sudaryti susitarimus dėl nustatyto atsinaujinančių išteklių energijos kiekio statistinio energijos perdavimo iš Lietuvos Respublikos į kitą valstybę narę ar iš kitos valstybės narės į Lietuvos Respubliką.

2. Susitarimai dėl statistinių energijos perdavimų sudaromi Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Lietuvos Respublika gali perduoti statistinį atsinaujinančių išteklių energijos kiekį kitai valstybei narei, jeigu Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energijos kiekis viršija šio įstatymo 55 straipsnio 2 dalyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius.

4. Jeigu prognozuojamas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energijos sunaudojimas yra mažesnis negu šio įstatymo 55 straipsnio 2 dalyje nustatyti tarpiniai nacionaliniai planiniai rodikliai ir nėra kitų būdų ir priemonių šiems rodikliams pasiekti,

Lietuvos Respublikos Seimas gali priimti nutarimą leisti Vyriausybei vykdyti statistinį atsinaujinančių išteklių energijos kiekio priėmimą iš kitos valstybės narės.

5. Perduotas atsinaujinančių išteklių energijos kiekis yra:

1) atimamas iš atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip Lietuvos Respublika įgyvendina šio įstatymo 1 straipsnio 5 dalies 1 punkte nustatytus rodiklius ir 55 straipsnio 2 dalyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius, tuo atveju, kai statistinis energijos perdavimas įvykdomas iš Lietuvos Respublikos į kitą valstybę narę;

2) pridedamas prie atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip Lietuvos Respublika įgyvendina šio įstatymo 1 straipsnio 5 dalies 1 punkte nustatytus rodiklius ir 55 straipsnio 2 dalyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius, tuo atveju, kai statistinis energijos perdavimas įvykdomas iš kitos valstybės narės į Lietuvos Respubliką.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-406](#), 2017-06-01, paskelbta TAR 2017-06-09, i. k. 2017-09791

6. Neteko galios 2017-09-01.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-406](#), 2017-06-01, paskelbta TAR 2017-06-09, i. k. 2017-09791

7. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti susitarimai gali galioti vienus ar daugiau metų. Apie sudarytus susitarimus Vyriausybės nustatyta tvarka pranešama Europos Komisijai ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus kiekvieniems metams, kuriais jie galioja. Europos Komisijai siunčiamoje informacijoje, be kita ko, nurodomas perduodamos energijos kiekis ir kaina.

8. Statistiniai energijos perdavimai laikomi įvykdytais tik po to, kai visos perdavime dalyvavusios valstybės narės apie perdavimą praneša Europos Komisijai.

9. Pajamos, gautos vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų, pervedamos į valstybės biudžetą ir kaupiamos atskiroje Valstybės išdo sąskaitoje. Gautos lėšos Vyriausybės nustatyta tvarka naudojamos susitarimuose dėl statistinių energijos perdavimų numatytais tikslais, susijusiais su atsinaujinančių energijos išteklių plėtra, energijos efektyvumo didinimu, taip pat moksliniams tyrimams atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje. Šias lėšas Vyriausybės nustatyta tvarka administruoja Vyriausybės įgaliota institucija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

10. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energijos kiekio priėmimas iš kitos valstybės narės, vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų, finansuojamas iš valstybės biudžeto.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-494](#), 2013-07-02, *Žin.*, 2013, Nr. 78-3939 (2013-07-20)

59 straipsnis. Bendri projektai su kitomis valstybėmis narėmis

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali inicijuoti, vykdyti ir (ar) dalyvauti vykdant visų tipų bendrus projektus tarp Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių), susijusius su elektros energijos, šilumos ir vėsumos energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių. Į tokius bendrus projektus su kitomis valstybėmis narėmis gali būti įtraukti ir privatūs asmenys.

2. Susitarimai dėl bendrų projektų su kitomis valstybėmis narėmis vykdymo sudaromi Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Vyriausybės nustatyta tvarka jos įgaliota institucija praneša Europos Komisijai, kokia elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalis ar koks kiekis pagal bet kurį Lietuvos Respublikos teritorijoje įgyvendinamą bendrą projektą, kuris pradėtas po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinant

įrenginio, kuris buvo rekonstruotas po tos datos, pajėgumus, laikomi įskaitomais į kitos valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį. Atsinaujinančių išteklių energijos vienetai, pagaminti padidinant įrenginio pajėgumus, vertinami taip, lyg jie būtų pagaminti atskirame įrenginyje, kuris pradėtas eksploatuoti tuo momentu, kai pajėgumai buvo padidinti.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytame pranešime Europos Komisijai:

1) aprašomas siūlomas įrenginys arba nurodomas rekonstruotas įrenginys;
2) nurodoma įrenginyje pagamintos elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos dalis arba kiekis, laikomi įskaitomais į kitos valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį;

3) nurodoma valstybė narė, kurios naudai teikiamas pranešimas;

4) nurodomas kalendoriniais metais išreikštas laikotarpis, per kurį įrenginyje pagaminta atsinaujinančių išteklių elektros energija, šilumos ar vėsumos energija turi būti laikoma įskaitoma į kitos valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį. Šis laikotarpis negali būti ilgesnis kaip iki 2020 m.

5. Pagal šio straipsnio 4 dalį Europos Komisijai pateikto pranešimo negalima keisti ar panaikinti, jeigu nėra Lietuvos Respublikos ir šio straipsnio 4 dalies 3 punkte nurodytos valstybės narės sudaryto susitarimo.

6. Bendro projekto tarp Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių) trukmė gali būti ilgesnė kaip iki 2020 m.

7. Lietuvos Respublikoje vykdomi bendri projektai su kitomis valstybėmis narėmis negali turėti neigiamos įtakos šio įstatymo 55 straipsnio 2 dalyje nustatytų tarpinių nacionalinių planinių rodiklių įgyvendinimui.

60 straipsnis. Bendrų projektų su kitomis valstybėmis narėmis rezultatai

1. Per 3 mėnesius, pasibaigus kiekvieniems šio įstatymo 59 straipsnio 4 dalies 4 punkte nustatyto laikotarpio metams, Vyriausybės nustatyta tvarka jos įgaliota institucija parengia pranešimą, kuriame nurodo:

1) bendrą elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos kiekį, per tuos metus pagamintą įrenginyje iš atsinaujinančių energijos išteklių ir kuris nurodytas Europos Komisijai pateiktame pranešime bendro projekto tikslais;

2) elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos kiekį, per tuos metus pagamintą įrenginyje iš atsinaujinančių energijos išteklių ir kuris turi būti įskaitomas į kitos valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį remiantis pranešimo sąlygomis.

2. Vyriausybės įgaliota institucija šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pranešimą siunčia tai valstybei narei, kurios naudai buvo pateiktas pranešimas, ir Europos Komisijai.

3. Elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos kiekis, apie kurį pranešama vykdamas Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių) bendrus projektus šiame straipsnyje nustatyta tvarka:

1) atimamas iš atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip Lietuvos Respublika įgyvendina šio įstatymo 55 straipsnio 2 dalyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius, tuo atveju, kai nurodytas elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos kiekis Lietuvos Respublikoje pagaminamas kitos valstybės narės naudai;

2) pridedamas prie atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip Lietuvos Respublika įgyvendina šio įstatymo 55 straipsnio 2 dalyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius, tuo atveju, kai nurodytas elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos kiekis kitos valstybės narės teritorijoje pagaminamas Lietuvos Respublikos naudai.

61 straipsnis. Bendri projektai su užsienio valstybėmis

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali inicijuoti, vykdyti ir (ar) dalyvauti vykdant visų tipų bendrus projektus tarp Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybės (ar užsienio valstybių), susijusius su elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių. Tokiuose projektuose gali dalyvauti ir kitos valstybės narės. Į tokius bendrus projektus su užsienio valstybėmis gali būti įtraukti ir privatūs asmenys.

2. Susitarimai dėl bendrų projektų su užsienio valstybėmis vykdymo sudaromi Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Įgyvendinant bendrus projektus, užsienio valstybėje pagamintas atsinaujinančių išteklių elektros energijos kiekis, kuris laikomas įskaitomu į Lietuvos Respublikos nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį, turi atitikti šias sąlygas:

1) elektros energija suvartojama Europos Sąjungoje;

2) elektros energija pagaminta naujai pastatytame įrenginyje, pradėjusiame veikti po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinus pajėgumus įrenginyje, kuris buvo rekonstruotas po tos datos įgyvendinant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą bendrą projektą. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos vienetai, pagaminti padidinus įrenginio pajėgumus, vertinami taip, lyg jie būtų pagaminti atskirame įrenginyje, kuris pradėtas eksploatuoti tuo momentu, kai įrenginio pajėgumai buvo padidinti;

3) pagamintam ir eksportuotam elektros energijos kiekiui nebuvo suteikta parama pagal užsienio valstybės paramos schemą, išskyrus įrenginiui suteiktą paramą investicijoms.

4. Laikoma, kad šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytas reikalavimas tenkinamas, kai:

1) visi atsakingi perdavimo sistemos operatoriai kilmės šalyje, paskirties šalyje ir, jeigu taikoma, visose užsienio tranzito valstybėse galutinai priskyrė elektros energijos kiekį, lygiavertį kiekiui, į kurį atsižvelgiama, paskirtiems elektros tinklų sujungimo pajėgumams;

2) atsakingas perdavimo sistemos operatorius, veikiantis jungiamosios linijos Europos Sąjungos pusėje, galutinai įtraukė į balansą elektros energijos kiekį, lygiavertį kiekiui, į kurį atsižvelgiama;

3) paskirti pajėgumai ir elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytame įrenginyje yra susiję su tuo pačiu laikotarpiu.

5. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali kreiptis į Europos Komisiją, prašydamos Lietuvos Respublikos bendrojo planinio rodiklio įvertinimo tikslais apskaičiuojant atsinaujinančių išteklių energijos dalį, atsižvelgti į atsinaujinančių išteklių elektros energiją, pagamintą ir suvartotą užsienio valstybėje, kai jungiamosios linijos tarp Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybės tiesimo parengiamasis laikotarpis labai ilgas, tokiomis sąlygomis:

1) jungiamosios linijos tiesimas turi būti pradėtas ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 31 d.;

2) turi būti neįmanoma pradėti eksploatuoti jungiamąją liniją ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d.;

3) turi būti įmanoma pradėti eksploatuoti jungiamąją liniją ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d.;

4) pradėjus eksploatuoti jungiamąją liniją, ji bus naudojama elektros energijai, gaminamai iš atsinaujinančių energijos išteklių, eksportuoti į Europos Sąjungą, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje;

5) prašymas susijęs su šio straipsnio 3 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytus kriterijus atitinkančiu bendru projektu, kurį vykdant bus naudojama jungiamoji linija po to, kai ji bus pradėta eksploatuoti, ir su elektros energijos kiekiu, kuris nėra didesnis už elektros

energijos kiekį, kuris bus eksportuojamas į Europos Sąjungą po to, kai jungiamoji linija bus pradėta eksploatuoti.

6. Vyriausybės nustatyta tvarka jos įgaliota institucija praneša Europos Komisijai apie elektros energijos dalį ar kiekį, kurie pagaminti įrenginyje, esančiame užsienio valstybės teritorijoje, ir kurie įskaitomi į Lietuvos Respublikos ir galbūt į kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių) nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį. Kai bendrame projekte dalyvauja daugiau negu viena valstybė narė, apie elektros energijos dalies ar kiekio paskirstymą valstybėms narėms pranešama Europos Komisijai. Ši elektros energijos dalis ar kiekis negali viršyti faktiškai į Europos Sąjungą eksportuotos ir joje suvartotos elektros energijos dalies ar kiekio, atitinkančių šio straipsnio 4 dalyje išdėstytas sąlygas ir 4 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytą kiekį.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytame pranešime Europos Komisijai:

1) aprašomas siūlomas įrenginys arba nurodomas rekonstruotas įrenginys;
2) nurodoma įrenginyje pagamintos elektros energijos dalis arba kiekis, laikomi įskaitomais į Lietuvos Respublikos nacionalinį planinį rodiklį, taip pat, laikantis konfidencialumo reikalavimų, atitinkami finansiniai susitarimai;

3) nurodomas kalendoriniais metais išreikštas laikotarpis, per kurį įrenginyje pagaminta elektros energija turi būti laikoma įskaitoma į Lietuvos Respublikos nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį. Šis laikotarpis negali būti ilgesnis kaip iki 2020 m.;

4) kartu pateikiamas užsienio valstybės, kurios teritorijoje pradėjo veikti įrenginys, rašytinis šios dalies 2 ir 3 punktuose nurodytas patvirtinimas ir įrenginyje pagamintos elektros energijos dalis arba kiekis, kurie bus vartojami užsienio valstybėje.

8. Pagal šio straipsnio 7 dalį pateikto pranešimo negalima keisti ar panaikinti, jeigu nėra Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybės, kuri pagal šio straipsnio 7 dalies 4 punktą patvirtinto bendrą projektą, bendro susitarimo.

9. Bendro projekto tarp Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių trukmė gali būti ilgesnė kaip iki 2020 m.

10. Lietuvos Respublikoje vykdomi bendri projektai su užsienio valstybėmis negali turėti neigiamos įtakos šio įstatymo 55 straipsnio 2 dalyje nustatytų tarpinių nacionalinių planinių rodiklių įgyvendinimui.

62 straipsnis. Bendrų projektų su užsienio valstybėmis rezultatai

1. Per 3 mėnesius, pasibaigus kiekvieniems šio įstatymo 61 straipsnio 7 dalies 3 punkte nustatyto laikotarpio metams, Vyriausybės nustatyta tvarka jos įgaliota institucija parengia pranešimą, kuriame nurodo:

1) bendrą elektros energijos kiekį, per tuos metus pagamintą įrenginyje iš atsinaujinančių energijos išteklių ir kuris nurodytas Europos Komisijai pateiktame pranešime bendro projekto tikslais;

2) elektros energijos kiekį, per tuos metus pagamintą įrenginyje iš atsinaujinančių energijos išteklių ir kuris turi būti įskaitomas į Lietuvos Respublikos nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį remiantis pranešimo sąlygomis;

3) įrodymą, kad tenkinamos šio įstatymo 61 straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos.

2. Vyriausybės įgaliota institucija šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pranešimą siunčia užsienio valstybei, kuri pagal šio įstatymo 61 straipsnio 7 dalies 4 punktą patvirtino bendrą projektą, ir Europos Komisijai.

3. Elektros energijos kiekis, pagamintas iš atsinaujinančių energijos išteklių, apie kurį pranešta pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punktą, pridedamas prie atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip Lietuva Respublika įgyvendina šio įstatymo 55 straipsnio 2 dalyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius.

63 straipsnis. Bendros paramos schemos su kitomis valstybėmis narėmis

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, bendradarbiaudama su kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių) kompetentingomis institucijomis, gali priimti sprendimus dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės paramos schemos sujungimo su kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių) paramos schema ar dėl šių schemų veiklos dalinio koordinavimo.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais tam tikras atsinaujinančių išteklių energijos kiekis, pagamintas vienos paramos schemoje dalyvaujančios valstybės narės teritorijoje, gali būti įskaitytas į kitos paramos schemoje dalyvaujančios valstybės narės nacionalinį bendrąjį planinį rodiklį, jeigu atitinkamos valstybės narės:

1) atliko atsinaujinančių išteklių energijos nurodyto kiekio statistinį perdavimą iš vienos valstybės narės kitai valstybei narei, kaip nurodyta šio įstatymo 58 straipsnyje, arba

2) nustatė paskirstymo taisyklę, dėl kurios susitarė paramos schemoje dalyvaujančios valstybės narės ir pagal kurią atsinaujinančių išteklių energijos kiekiai paskirstomi paramos schemoje dalyvaujančioms valstybėms narėms. Apie tokią paskirstymo taisyklę Vyriausybės nustatyta tvarka jos įgaliota institucija praneša Europos Komisijai ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus pirmiesiems metams, kuriais ji įsigaliojo.

3. Jeigu Lietuvos Respublikos vardu buvo teikiamas pranešimas, nurodytas šio straipsnio 2 dalies 2 punkte, per 3 mėnesius pasibaigus kiekvieniems metams Vyriausybės nustatyta tvarka jos įgaliota institucija Europos Komisijai pateikia pranešimą, kuriame nurodomas bendras elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekis, pagamintas tais metais, kuriais taikoma paskirstymo taisyklė.

4. Elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekis, apie kurį pranešta pagal šio straipsnio 2 dalį, paskirstomas pagal 2 dalyje nurodytą taisyklę.

5. Bendros paramos schemos su kitomis valstybėmis narėmis negali turėti neigiamos įtakos šio įstatymo 55 straipsnio 2 dalyje nustatytų tarpinių nacionalinių planinių rodiklių įgyvendinimui.

63¹ straipsnis. Skatinimo kvotų paskirstymo tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių aukcionas

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vadovaudamasi Vyriausybės patvirtintomis Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių rengimo ir sudarymo taisyklėmis, gali sudaryti susitarimus su kita valstybe nare (kitomis valstybėmis narėmis), suteikiančius teisę asmenims, planuojantiems toje valstybėje narėje (valstybėse narėse) statyti ar įrengti elektrines, dalyvauti šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytame aukcione.

2. Susitarimai su kita valstybe nare (kitomis valstybėmis narėmis) dėl dalyvavimo aukcione sudaromi, jeigu kita valstybė narė (kitos valstybės narės) su Lietuvos Respublika turi tiesiogines elektros jungtis ir jeigu Lietuvos Respublikos fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims ir (ar) kitoms organizacijoms ar jų padaliniams, ketinantiems Lietuvos Respublikoje statyti ar įrengti elektrines, suteikia teisę dalyvauti toje valstybėje narėje (valstybėse narėse) organizuojamame paramos paskirstyme.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS ATSAKOMYBĖ IR SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

64 straipsnis. Skundų nagrinėjimas

1. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija išankstine neprivaloma skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka nagrinėja suinteresuotų asmenų skundus dėl elektros tinklų operatorių, šilumos tiekėjų ir dujų sistemų operatorių veiksmų ar neveikimo, kreipiantis dėl šių asmenų įrenginių prijungimo prie atitinkamų tinklų ar sistemų, prijungiant įrenginius, priimant pagamintą energiją į energetikos tinklus ar sistemas ir (ar) vykdant kitas šio įstatymo nustatytas pareigas, susijusias su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu energijai gaminti.

2. Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai pateikti skundai nagrinėjami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis.

PENKIOLIKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

65 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Asmenims, kurie verčiasi ūkine komercine veikla atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje, kiek nenustato šis įstatymas, taikomi veiklos elektros energetikos, šilumos ūkio ar dujų sektoriuose reikalavimai, nustatyti Energetikos įstatyme, Elektros energetikos įstatyme, Gamtinių dujų įstatyme, Šilumos ūkio įstatyme ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.

2. *Neteko galios nuo 2017-11-01.*

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

3. Biokuru, biodegalais, biodujomis, biotepalais ir bioalyvomis prekiaujama pagal dvišales pirkimo–pardavimo sutartis ir kitais teisės aktuose nustatytais būdais. Prekybos biokuru, biodegalais, biodujomis, biotepalais ir bioalyvomis tvarka nustatoma Energetikos ministerijos patvirtintose Biokuro, biodegalų, biodujų, biotepalų ir bioalyvų prekybos taisyklėse, atsižvelgiant į šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytus biodujų supirkimo reikalavimus. Centralizuota prekyba biokuru organizuojama Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-2025](#), 2012-05-22, *Žin.*, 2012, Nr. 63-3166 (2012-06-05)

66 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Vyriausybė iki 2011 m. liepos 1 d. parengia ir pateikia Seimui šiam įstatymui įgyvendinti reikalingų įstatymų pakeitimo projektus.

2. Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos, savivaldybės, kiti asmenys, nurodyti šiame įstatyme, ne vėliau kaip iki 2011 m. liepos 1 d. parengia ir patvirtina šio įstatymo, išskyrus 45 ir 58–62 straipsnius, įgyvendinamuosius teisės aktus ir suderina kitus susijusius teisės aktus.

3. Šio įstatymo 45, 58–62 straipsnių nuostatomis įgyvendinti reikalingi teisės aktai parengiami ir patvirtinami bei kiti susiję teisės aktai suderinami iki 2012 m. gruodžio 31 d.

4. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ne vėliau kaip iki 2011 m. liepos 1 d. parengia Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo įstatymo projektą dėl aplinkos teršimo metanu.

67 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 3, 16, 17, 19, 23, 24, 25, 32, 36, 39, 41, 44, 45, 48, 49 ir 50 straipsnius, įsigalioja nuo paskelbimo leidinyje „Valstybės žinios“ dienos.

2. Šio įstatymo 3, 16, 17, 19, 23, 24, 25, 32, 36, 39, 41, 44, 48, 49 ir 50 straipsniai įsigalioja 2011 m. gruodžio 31 d.

3. Šio įstatymo 45 straipsnis įsigalioja 2012 m. gruodžio 31 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTĖ DALIA GRYBAUSKAITĖ

Lietuvos Respublikos
atsinaujinančių išteklių
energetikos įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL 2009 L 140, p. 16).

2. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL 2009 L 211, p. 55).

3. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL 2009 L 211, p. 94).

4. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo“ (OL 2014 L 307, p. 1).

Papildyta punktu:

Nr. [XIII-406](#), 2017-06-01, paskelbta TAR 2017-06-09, i. k. 2017-09791

5. 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1513, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės ir Direktyva 2009/25/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (OL 2015 L 239, p. 1).

Papildyta punktu:

Nr. [XIII-406](#), 2017-06-01, paskelbta TAR 2017-06-09, i. k. 2017-09791

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2025](#), 2012-05-22, Žin., 2012, Nr. 63-3166 (2012-06-05)

ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO 6, 65 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2096](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 76-3939 (2012-06-30)

ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2012-07-01.

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-169](#), 2013-01-17, Žin., 2013, Nr. 12-560 (2013-02-01)

ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO 2, 11, 13, 14, 16, 20, 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2013 m. kovo 1 d.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-351](#), 2013-05-30, Žin., 2013, Nr. 64-3175 (2013-06-18)

ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO 20 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2013 m. liepos 1 d.

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-494](#), 2013-07-02, Žin., 2013, Nr. 78-3939 (2013-07-20)

ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO 5, 12, 13, 36, 40, 41, 42, 57 IR 58 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 6 straipsnis įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-847](#), 2014-04-24, paskelbta TAR 2014-05-02, i. k. 2014-05001

LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 49 IR 51 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2014 m. liepos 1 d.

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1020](#), 2014-07-10, paskelbta TAR 2014-07-22, i. k. 2014-10427

LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 49 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1173](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13575

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 15 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1327](#), 2014-11-13, paskelbta TAR 2014-11-18, i. k. 2014-17046

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 39 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1389](#), 2014-12-09, paskelbta TAR 2014-12-22, i. k. 2014-20428

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20 straipsnio pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1666](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07658

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 6, 13, 14, 15, 16 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2185](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-21, i. k. 2015-20142

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20 straipsnio pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2231](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-05, i. k. 2016-00089

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 4, 6, 11, 20, 46 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 11-1 straipsniu įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-406](#), 2017-06-01, paskelbta TAR 2017-06-09, i. k. 2017-09791

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 6, 38, 58 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-605](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12306

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-613](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12335

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 5, 13, 16 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1078](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-24, i. k. 2018-06508

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 20-1 straipsniu įstatymas

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1451](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11763

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 22 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymas

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1890](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2019-01-08, i. k. 2019-00247

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 17, 20, 20-1, 21 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 63-1 straipsniu ir 15 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2017](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05352

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5, 8, 10, 26, 28, 29, 36, 37, 39, 54, 57 straipsnių pakeitimo ir aštuntojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2200](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09723

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13, 14, 20 ir 20-1 straipsnių pakeitimo įstatymas

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2169](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-20, i. k. 2019-09941

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 49 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymas